

AZ OROSHÁZI EVANGÉLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG
INGYENES LAPJA

Oroszházi HARANGSZÓ

XIII. évfolyam 4. szám · 2006. advent–karácsony

Karácsonyi kötelesség

2006-ban is

Itt a karácsony és a nagy üzenet az, hogy „a karácsony kötelez”. Isten színe előtt, az ünnep érdekében kötelez. Mert nagyon nem elég az, ha csak a népszokásokat tartjuk meg. Ilyen meglepő népszokás, hogy halomra vágjuk a szegény fenyőfákat, pedig azok semmiről sem tehetnek. De legalább tudnák, kik a fákat vagdalják, hogy a fenyőfa jelkép: az örökzöld, az örökkévalóság jelképe! A fenyőfa szenvedésében is az Örök Életről beszélt. Örök dimenziókról: Isten dicsőségéről, és az emberek közötti jóakaratról.

Népszokás az is, hogy keressük az ajándékokat. Loholunk, tipródunk, találunk, fizetünk, majd csomagolunk, dugdosunk, aggódunk. De legalább tudnák, kik az ajándékok után pénztárcás szorongással futkosnak, hogy az ajándékozás szellemi gyökere Isten csodálatos gesztusában gyökeredzik, mert Krisztusban a Mindenség Ura, a mennyei Atya ajándékozott meg minket sok-sok ajándékkal. Minden egyes ajándék mögött az ajándékozó mennyei gesztus rejtőzködik!

Népszokás az is, hogy pótoljuk a tavalyi karácsonyfadíszeket, csillagszórókat veszünk, vagy villanyfűzért, mert szépségre és fényre vágyakozunk. Az eszendőnek különösen abban az időszakában van nagy jelentősége a fénynek, amikor a legrövidebbek a napok, s még e rövidségben is bujkál előlünk a napsugár, és a leg hosszabbak az éjszakák, s komortalanságukat sokszor még a csillagtalanság is fokozza. Díszek, gyertyák, csillagszórók kellenek. De legalább tudnák, kik ezeket szorgosan aggatják az örökkévalóságot hirdető fára, hogy mindez túlmutat a hétköznapok szürke valóságán, túlmutat még a földi lét keretein is, az örök szépség és az örök világság felé.

Nem kell félreérteni, szükségesek a népszokások! Vagyis szükséges előkészíteni a karácsonyt, de ez még nagyon kevés!

Nemrég olvastam, hogy egy Afrika-kutató tudóscsoport az őserdő mélyén egy olyan törzsre talált, amelyik még soha nem érintkezett fehér emberekkel. A törzs tagjai ajándékok árán lassan, de megbarátkoztak a tudósokkal, akik ezután megfigyelték az ottaniak mindennapi életét. Arra lettek figyelmesek, hogy nagyon érdekes a vallásos szertartásuk. Ez a vallásos rítusuk nem hasonlított egyetlen egy afrikai törzsére sem. A kutatók meghökkenve figyelték és hallgatták a szertartást: egy hatalmas bálvány előtt hajlongott a varázsló-főpap, és – a kutatók elképedésére – ősegyiptomi szövegrészleteket hallhattak, ősi egyiptomi szavak voltak azok, amelyek felhangoztak. Bár itt-ott már elferdítve, eltorzítva, de még felismerhető volt az egyik egyiptomi kultusz rítusa. Sikerült kommunikálniuk a varázsló-főpappal, a törzs tagjaival, és kiderült, hogy fogalmuk sincs a szavak értelméről. A varázsló-főpap sem tudja, hogy mit kántál, csak mondja, a tagok sem tudják, hogy a főpap mit mond, csak hallják – és ez évszázadok óta így történik. Nem tudják, hogy mit csinálnak, csak csinálják, betartanak mindent, és egyre fogyma, egyre szomorúbban, nem értve semmit.

Egy vallásos cselekménysor – értelem nélkül!

A karácsonyunk veszélyesen lehet ilyen – nyüzsög mindenki, lohol, szalad, vásárol. S talán értelem nélkül. Már csak régi szavakat motyog, hogy Betlehem, Názáret, kisdud, karácsonyfa, de értelem nélkül. Hallja CD-ről, magnóról, rádió-

ból, tévéből a „Mennyből az angyalt”, a „Csendes éjt”, és a különféle karácsonyi énekeket, s valami bizserég a lélek rejtett zugaiban, de már nem ért semmit. Évekkel ezelőtt történt szeretett kisvárosunkban egy szomorúan mulatságos eset egy nyilvános karácsonyi koncerten a művelődési házban. A műsorközlő – nagy örömmünkre – bejelentette, hogy most pedig következik a „Csendes éj”, és következett a név is, hogy ki komponálta. Szerzőként elhangzott a mi egykori kiváló zenész, s valóban komponista lelkésztestvérünk neve, aki ekkor már a fővárosban szolgált. Mi, evangélikusok büszkén, kíváncsian és örömmel néztünk össze, hogy akkor most mi következik: s ezután felhangzott a klasszikus szépségű, a mindenki által ismert „Csendes éj, szentséges éj...”

Ilyesmik miatt juthat eszünkbe az egykori afrikai törzs, amelyik ősegyiptomi rítust hajtogat – értelem nélkül.

Minket a karácsony kötelez: a mennyei szeretet elfogadására, továbbadására. Kell, mint a fény, a kenyér, a víz, a levegő, a napfény. S még sok minden. Mindennapi kenyér, s benne minden. De mindennapi lelki kenyér is kell.

A többi csak kellék, mint színházban. Kell a kellék, az öltözék, de a legfontosabb a színdarab! Kellékek és ruhák nélkül lehetséges a színdarab, de színdarab nélkül felesleges limlommá leszneka kellékek. A karácsony lényege nélkül itt maradnak a kellékek, értelem nélkül. Minden neurózis gyökere az értelemnélküliség. Ez a karácsonyi neurózis szomorú titka. A fényben élesebb a sötét árnyék kontúrja.

RIBÁR JÁNOS
esperes

Az igazi reménység

„Jézus azért hat nappal húsvét előtt Betániába ment, ahol Lázár lakott, akit feltámasztott a halottak közül. Vacsorát készítettek tehát ott neki és Márta szolgált fel. Lázár pedig azok között volt, akik vele együtt telepedtek asztalhoz. Ekkor Mária elővett egy font igazi nárdusból való drága kenetet, megkenete Jézus lábait és megtörölte hajával. És a ház megtelt a kenet illatával. És a ház megtelt a kenet illatával. Szólt azért egyik tanítványa, Iskariotes Júdás, aki később elárulta őt: Miért nem adták el ezt a kenetet háromszáz dénárért és miért nem adták a szegényeknek? Ezt pedig nem azért mondta, mintha a szegényekre lett volna gondja, hanem mivel tolvaj volt s az erszény nála állott és amit abba raktak, ellopokta. Jézus azért így szólt: Hagyd őt, az én temetésem idejére tartogatta ezt. Mert szegények mindenkor vannak veletek, én pedig nem mindenkor vagyok.”
[Jn 12,1–8]

Egy útszéli feszület a forgalmas országúton. Korunk ellentétének képe. Előtte autók suhannak, a munka ütemének zaja dübörög, az élet egész lendületével halad. A kereszt pedig ott áll elhagyottan, mintha idegen lenne a mi modern világunkban. Mintha a kereszt és a feltámadás tényében megfogalmazott üzenet az élet fokozódó iramában lemaradást jelentene. Érdemes elgondolkodni ezen. Mi most különösképpen arra szeretnénk figyelni, hogy Jézus Krisztus mit jelent a mai életben az ember számára.

Jézus földi élete utolsó felvonásának gyászprelúdiuma idejében vagyunk. Ettől kezdve a filmkockák gyorsaságával peregnék életében az események. Jézus új történések részesévé lesz. Jeruzsálemi bevonulásakor a sokaság hódolattal teríti felső ruháit lába elé és pálmaágakat szór útjába. „Hozsánna! Áldott, aki jó az Úrnak nevében, Izraelnek a Királya!” – hangzik a győztesnek járó üdvözlés a tömeg ajkáról. De ha a tömeg útját követed, kiábrándító képet kapsz. Milyen könnyen váltogatja a hozsannát a gyilkos „feszítsd meg”-gel a tömeg! Ugyanaz a tömeg, a tömegben ugyanaz az ember.

Addig ismeretlen nevek sorakoznak Krisztus neve mellé. A főpapi tanács lázas tárgyalóköre, a vallásos *status quo*-t rögzíteni kívánók gyülekezete: Kajafás, Annás, Gamáriel nevét veti felszínre. Pilátus a római hatalom szentvelen képviselője, döntőbíró olyan kérdésben, amely igazában nem érdekli. Barabbás, az elfogott lázadó Jézus halála árán nyeri vissza életét. Majd Urunknak tapasztalnia kell azt is,

hogy milyen fájdalmas-könnyen összetörik a tanítványok hűsége az első próbák alatt. Júdás árulása, Péter háromszoros tagadása és a tény, hogy elfogatásakor a többiek is mind, de mind elfutottak, jele annak, hogy nem értették a Jézusban nyújtott isteni reménységet, mint ahogy a már felsoroltak életében is idegen volt e reménység. Nem arról van szó, hogy nem lett volna messiási várakozás az emberekben. Távolról sem ez volt a helyzet, hanem sokkal inkább az, hogy az emberek a Messiást csak a maguk érdekkörében tudták elképzelni. Isten pedig ezt az igényt nem tudta és ma sem tudja kielégíteni így, emberi érdekekkel összekeverve.

A szenvedéstörténet első szakasza két reménység ütközésének ideje. Sokkal világosabban látszik Isten és az ember ellentéte most, a szenvedéstörténet elején, mint a prédikáló Jézus életében. Itt kerül kenyértörésre, döntésre a dolog. Érdekes, hogy Mária cselekedete milyen egységes gondolatot vált ki a tanítványokból. Mennyire az anyagiasság, a pénz válik gondolataik főmotívumává, és nem Jézus! Mennyire nem értik Jézus cselekedetét a meghívott vendégek sem, Mártával és Lázárral együtt. Számukra nemcsak Mária tékozló szeretete érthetetlen, és Júdás fogalmazta meg ezzel kapcsolatban mindnyájuk gondolatát: „Miért nem adták el ezt a kenetet háromszáz dénárért és miért nem adták a szegényeknek?” De érthetetlen számukra Jézus elfogadó magatartása is. A szerénynek, mindenki felé segítőkésznek ismert Jézus hogyan fogadhatja el ezt a becses vendégnek járó, tiszteletadáson jóval túlhaladó tékozlást? Vajon nem ésszerű-e valóban Júdás javaslata? Valóban ésszerűnek, logikusnak és megfontoltnak látszik ez a beszéd. Mégis: a pazarlást máskor elítélő Jézus akkor, amikor a legnagyobb áldozathozatal, a szenvedés útjára indul, a búcsú idején elfogadja Mária szeretetének túlradó megnyilatkozását, mert Őt magát vette észre! Mária számára eltörpül minden érték, nem marad más reménysége, mint Krisztus, akinek köszönheti testvére, Lázár életét, valamint a maga életének üdvösséges tartalmát. Textusunk értelmezése ezen a ponton fordul meg!

A jelenlévők Mária kivételével nem is a tulajdonukban lévő kenet értékére gondolnak, mintegy Jézus helyett. Maga az Úr másodlagos szereplővé válik az eseményben. Mennyi jót lehetett volna tenni ezzel a pénzzel? – fordíthatjuk a mi nyelvünkre Júdás képmutató beszédét. Árulkodó mondat. Ha az evangéliumokból

nem is ismernénk Júdás alakját, hogy tudniillik tolvaj volt s a nála lévő közös pénzt ellopta, akkor is éreznünk kellene a helyzet adta kontrasztot. Ebben bizonyosan segítene bennünket a magunk életének vizsgálata. Milyen hatalmas van a mi életünkben is a pénz erejének! Boldogságot, függetlenséget, hírnevet, sokszor mindent remélünk tőle. Ahogy Júdásnak is az előre megcsillogtatott harminc ezüstpénz adta tettének véghezvitelében a végső lökést, úgy döntő pillanatokban a mi életünk is ezen a ponton vehet tragikusan végzetes irányt. Gondoljunk csak a pályaválasztás szempontjaira. Hány hivatástudatot áldoztak fel azért, mert a „mit kapok érte?” kérdésre nem volt kielégítő a válasz. Mások becsületet, egészséget, családi életet áldoznak fel. S még ha nincsenek is életünkben ilyenfajta újságikkbe kíváncsi botrányok, akkor is észre kell vennünk, hogy hat ránk mindenképpen, gondolatainkat metelyezi a pénz hatalma és ereje. A modern világot a pénzre alapozták, s a modern világnak mi is részesei vagyunk. Amikor a házasság kérdése a lányok szemében a jó állással és keresettel rendelkező fiúk ismeretségén múlik csupán, vagy fordítva: a gazdag lányok keresése a fő szempont a fiúk életében, akkor vajon nem az általános érvényű „mit ér” elvét tesszük-e magunkévá? Így mérünk, kategorizálunk barátokat, embereket. Hamis mérték, hamis reménység, mert mellette az igazit veszítjük el!

De az igében – mily nagy öröm – halunk valakiről, aki megfedekezvén féltve őrzött kincse értékéről, tékozol Jézusért! Ne higgyétek, hogy naiv tudatlanságból teszi. Mária ismerte a pénz értékét, világos volt előtte, mennyit ér a háromszáz napszám értékű olajkenet, de olyan sokat kapott Jézustól, hogy emellett nem sajnál semmi áldozatot. Sőt: még csak áldozatnak sem tekinti cselekedetét, hiszen az élet Urát találta meg. Az igazi értéket, Benne az igazi reménységet.

Pascal mondta egy helyütt: „Az emberek természetből gyűlölik egymást, s hogy az együttlét, a társulás lehetővé legyen, feltalálták a szeretet látszatát: az udvariaságot.” És most nézzétek újra Máriát! Hajával törli a Mester lábait, rajongó szeretetével veszi körül a halálba induló Jézust. Egyedül ő érzi meg a pillanat nagyszerűségét, az alkalom mulaszthatatlanságát. Több ez, mint udvarias gesztus. Benne az élet hatalmas lendítőereje: aszeretet ellenállhatatlan sugárzása van, ezt érzi meg Krisztus. Ő nem a szeretet ilyen

☞ vagy olyan sápadt pótlékát kéri tőled, szegényekre hivatkozó önszeretetedet, a divatnak megfelelő szociális elgondolá-saidat, amelyek titokban a magad érdekét szolgálják, hiszen ilyen volt a tanítvá-nyok mindegyikében. Hanem kéri egész bűnös életvalódat, a mulaszthatatlan pil-lanat felismerését: éretted, bűneid miatt megy halálba Krisztus, hogy fizessen ér-ted! Érted-e, hogy igazi reménységed le-het ez a Krisztus? Rajta keresztül határta-lanul gazdagodok az élet. Mert ahol Krisz-tust szeretik, ott törődnek fáradt öregek-vel, magatehetetlen gyermekekkel, és van mindennapja a szegénynek is. Krisz-tus szeretete missziót eredményez, szol-gálatra hív el életeket. A keresztyén élet szolgáló élet. De a magunk értékeinek el-ejtése kell ahhoz, hogy igazán megismer-hessük Krisztust. „Ó, be vak kornak va-gyunk gyermekei!” – írja egy neves ma-gyar igehirdető. – „Merő fecsérítés éle-tünk. Több aranyat szórunk el hiába, mint amennyit megszámolni képesek vagyunk. Több erőt vesztegetünk el er-kölsi fegyelem híján, mint hajdanában a rab-szolga gladiátorok nagyúri mulatsá-gokon. Csak egy pazarlásra nem telik ma: Krisztusnak áldozatos szeretetére!” Pe-

dig a keresztyén élettel együtt jár az ál-do-zatvállalás is Krisztusért. Sokan ma is Jú-dás gondolkodását követik. Óvatos, nyárspolgári keresztyénséget élő embe-rek, akik mindig készek a figyelmeztetés-sel: csak mértéket ezzel is! „Fáradt, mun-kás hét után istentisztelet helyett inkább pihentél volna odahaza!”, „Adományaid miatt gyermeked kenyere lesz kisebb!” – hangzik az aggodalmaskodó intelem. Majd tovább: „Egyházi munkára fordí-tott idődet vizsgáid sínylik meg!” De folytassam-e? Az igazi reménység, a Krisztus nélkül szűkölködő emberek óvatos tanácsai ezek, amit elítél az Úr. „Mert szegények mindenkor vannak ve-letek, én pedig nem mindenkor vagyok.”

A vele való találkozást ma is, ezen a vasárnapon is felkínálja Isten. Nektek, tü-lekedő, rohanó világunk sokszor már fá-radt embereinek is. Vegyétek észre: Krisz-tus váltságában reménykedő emberek vannak körülöttem. Való igaz, hogy ke-vesebben, mint a „sokaság”, de ők tudják, hogy amit Jézus tett érettünk, azt a világ minden összegyűjtött kincsével sem le-hetne megfizetni. Mária-lelkű, boldog emberek! Közéjük hív téged is az Úr, hogy lehessen hitvallás szíved őszinte

dobbanása is, ahogy tanultuk Luther Mártontól a Kiskáté szavai szerint: „Hi-szem, hogy Jézus Krisztus... az én Uram, aki engem, elveszett és megítélt embert, megváltott minden bűntől, a haláltól, az ördög hatalmából megszabadított és ma-gáévá tett, nem arannyal, sem ezüsttel, hanem szent és drága vérével, ártatlan szenvedésével és halálával, hogy egészen az Ővé legyek, az Ő országában, Ő alatta éljek, s Őtszolgáljam örök igazságban,ár-tatlanságban és boldogságban, mert Ő feltámadott a halálból, él és uralkodik örökké. Ez így igaz!”

Ha majd így vallod a Krisztust, az or-szágotak útszéli fészületei, a nagyváro-sok, apró falucskák templomtornyai ar-ról a jövőről beszélnek majd neked, mely már a Jézusban való reménység szerint a miénk. Addig azonban, míg e földön élünk, életünket szenteli meg. Ezt az éle-tet pedig még csak meg sem közelítheti a csak a maga érdekét kereső hamis re-ménység! Ámen!

(Elhangzott az orosházi evangélikus templomban, 2006. október 15-én.)

PÁTKAI RÓBERT

Töprengések karácsony előtt

Mindennek eljön az ideje. Eljön a ta-vaszé a húsvétal, s rá érkezik a pünkösöd is elmaradhatatlanul, aztán sor-ra jó a többi ünnep; öröm, megújulás, bá-nat és sóhajtás, félelemfélés és remény. De mire ide jutottunk, már eljött az advent, a várakozás, s az eljövétel Jézus megszüle-tésének reménye, a szent *karácsony* ün-nepe is. Gyors az idő múlása, pedig csak az állandó körforgás, a visszatérés, a megnyugvás, az újrakezdés részesei va-gyunk. Ez adja a biztonságot, a rendet. S milyen jó ez a rend! Nem szeretem, ha ki-zökkentenek ebből. Nem szeretem, mert tudom, hogy akkor felborul a világ. No, nem a változás nem kell, hanem a rend kell. A világ a rendre lett felépítve, s így mindennek megvan a maga helye és kije-lölt szerepe. A rend alapját fejezi ki a hár-mas és a hetes szám is. A rend határozza meg a keresztyén ember életfolyását, ez adja meg igazodási pontjait. Már amed-dig élt általában ez a rend, mert aztán a 20. század nagyot fordított a világon, kü-lönösen mifelénk volt nagy ez a fordulat. Nem csupán a rend borult fel, hanem a hit veszett el sokakban szintúgy, s ezzel a re-mény, a holnapban való bizakodás, az ember optimizmusa is odalett.

Gyarlóvá lett a világ. A kimondott szó elvesztette igazságértékét, hitelét, mert a

szó maga (ez a kommunikációs eszkö-zrendszer) is hitlenné vált. A 20. század második felében aztán olyan eszkö-zrendszer alakult ki az újfajta nyomtatott és elektronikus sajtóval, amely áradatként szórta a butaságokat, a népbu-tító elméle-teteket. Hova lett a hitelesség, az érték?

Másról szólva, íme egy példa, egy ba-rátom mesélte, aki kiköltözött egy tanya-ra, egy kis falu mellé, mert azt mondta, nem kell neki a város. Rossz a város. Pa-rancsol a város. Nem azt hozta neki a vá-ros, amit ígértek (megjegyzem, én így va-gyok az egész országgal, „akit” egyesek obszcén szavakkal illetnek). Ott legalább nyugodtan elmélkedhet, s az ősi termé-szetes életmódot élheti családjával egy-temben. Vajon ez az út? – kérdem. Nos, az egyik út ez is lehet, de nem a megoldás. Hol a boldogság mostanában? – kérdez-hetném egyik ismert költőnk sorával. Vá-lasza: „barátságos, meleg szobában”. „A meleg szoba illúziója is ezrek számára lesz az idén álom. Tehát bármennyire is igyekszem keresni valami olyat, ami mégis jó, nem megy. Ezért szomorú va-gyok. A legszomorúbb pedig azért, mert jól bevált módszerekkel az egyszerű ál-lampolgárban ébresztik fel a bűntudatot, hogy mi vagyunk az okai mindennek. Ezt nem szabad elhinni. Ha elhisszük, me-

gint beleesünk a csapdába, s elkezdünk félni. Márpedig nem szabad, erős hitre van szükség.

De mégis, így nem lehet maradni a re-ménytelenségben.

Három – mondom magamban. A leg-biztonságosabb támasz a három, a Szent-háromság, a három, a három királyfi, akik közül a legkisebb majd eljő, mint Jézus, és megszabadít bennünket minden gyarló, fondorlatos álképűségtől, alakoskodás-tól, hazugságtól. Merthazugságból jó pár évtizede ugyancsak kijutott nekünk. De a legfrissebb hazugságok mindig a legfáj-dalmasabbak.

Az idén biztosan nagyon sok házban kisebb lesz a karácsonyfa, kevesebb lesz a csicsás ajándék. Ezen ne szomorkodjunk. Ám lehet, hogy jobban közelebb húzó-dunk egymáshoz, énekelünk és mesé-lünk. Meséket mondunk, mint valaha ré-gen, mert ez lehetne a megváltás, ez lehet-ne a karácsonyi töprengő béke.

FÜLÖP BÉLA

Gyülekezetünk honlapja elérhető a <http://oroshaza.lutheran.hu>, illetve a Magyarországi Evangélikus Egyház www.lutheran.hu oldaláról is.

Készüljünk együtt igét hallgatni!

Karácsonykor

Készüljünk együtt az igehallgatásra! Post festa, ünnep után: segítség a visszaemlékezésre.

Pár évvel ezelőtt egyházunk lelkészeinek egy része kifogásolta, hogy csak nagyon ritkán kerül sor ószövetségi igék prédikálására, s azt hozták fel a kollégák, hogy nagyon megújítaná az igehirdetésünket az a tény, ha kellő mennyiségben megjelenéne az ószövetségi textusok is az igehirdetés rendjében.

A vitát indító lelkészek kívánsága megvalósult: a 2006-os esztendő karácsonyán az ünnepi alkalmak alapigéi jó részt ószövetségi igék. Szenteste például Ézsaiás 9,1–6. Karácsony nagy ünnepén, amikor mindenhol a legtöbb résztvevőt várjuk a templomba, Mikeás próféta könyvéből hangzik el a szentige (Mik 5,1–4a). Másnap ismét Ézsaiás próféta által szólal meg Isten igéje a 11,1–9. szakasz szerint.

Ezek az ószövetségi igék kivétel nélkül messiási próféciák. Ezeket a legszebb és legszentebb ígéreteként lehet és szabad kezelni. Belehelyezkedhetünk az első számú választottak lelki helyzetébe, és eszkatológikus reménységigé bővíthetjük az ünneplést. S akkor a gondolatmenet: ószövetségi ígéretek szólnak itt meg, és az Egyház léte igazolja a messiási ígéretek beteljesülését, s nekünk az így megerősödő reményünk, hogy majd Krisztus végleg eljön mindent újjíatermenteni.

Az idei karácsony igéi az ószövetségi reménységből indulnak ki, s az Egyház valósága – függetlenül attól, hogy milyen siralmas állapotban van – bizonyíték az eszkatológiai realizálódásra, vagyis arra, hogy alapos okunk van Krisztus visszatérésében hinni, s rá várakozni. Ahogy a remény szólal meg az említett igékben, ugyanúgy a remény a mi élesztőnk is. Ahogy a Messiás eljövételével vagy megszületésével kapcsolatos várakozás reménysége domináns az idén, ugyanúgy az idei karácsonyunk lényege is a reménység, de már tételezzük fel, hogy Krisztus végleges visszajövetele tekintetben.

A messiási próféciákkal „csak” az a probléma, hogy önmagában egyik sem világít rá kielégítő módon Jézus Krisztus igazi személyére. Mindegyik csak egy vonatkozást ragad meg Jézus csodálatos lényéből. E próféciák még csak fényjelzések, messze vannak magától a Világ világosságától.

Az igazi karácsony három igei alkalma:

• Szenteste

december 24., vasárnap 17 óra

„A nép, amely sötétségben jár, nagy világosságot lát. A halál árnyékának földjén lakókra világosság ragyog. Te megszorítottad a népet, nagy örömet szerzel neki. Úgy örülnek színed előtt, mint aratáskor szoktak örülni; ahogyan vigadnak, ha zsákmányt osztanak. Mert terhes igáját, a hátát verő botot, sanyargatójának vesszejét összetöröd, mint Midján napján. Mert minden dübörögve menetelő csizma és véráztatta köpönyeg elég, és tűz martaléka lesz. Mert egy gyermek születik nekünk, fiú adatik nekünk. Az uralom az ő vállán lesz, és így fogják nevezni: Csodálatos Tanácsos, Erős Isten, Örökkévaló Atya, Békesség Fejedelme! Uralma növekedésének és a békének nem lesz vége a Dávid trónján és országában, mert megerősíti és megszilárdítja törvénnyel és igazsággal mostantól fogva mindörökké. A Seregek URának féltő szeretete viszi véghez ezt!” [Ézs 9, 1–6]

Spirituális ellentéteket figyelhetünk meg. Ezek az ellentétek követelik és megteremtik a fájdalmas feszültséget és indukálják a feszültség feloldódásának a vágyát.

1.) A sötétség és a világosság: ez is egy csodálatos fényjelzés, utalás arra, hogy majd eljön a világosság. Korunk szellemi sötétségét ismerve alighanem könnyen alkalmazható kép a sötétség és világosság képe, csak fennáll a veszélye a történelmi valóság szem elől tévesztésének, hogy „de Krisztus pedig valóságosan megszületett”.

2.) A második ellentétpár, hogy a szomorúság és az öröm ellentéte ötlük a szemünkbe. Igazán emberi oldal a szomorúság és a várakozásunk, hogy majd Isten örömmel fordítja az életünk szomorú vagy gyászos tartalmát.

3.) Az elnyomás és a szabadság, a fel szabadulás ellentéte a harmadik. A terhes, azaz nehéz igéi összetörök a lesújtó bottal együtt, és elkopik a dübörögve menetelő csizma, és a véres köpöny is a lángok martaléka lesz. Az elnyomás és a fel szabadulás élménye és történelmi, politikai dimenziói kerülnek itt előtérbe. A nép lelkében lakó várakozás.

Hogyan történik ez? S mi a tartalom? Erre válaszol a 9,5–6. Az 5. versben olvassunk „egy gyermekről” és mégis az Ő vállán lesz az uralom, mert nagy hatalmat

érzékeltet velünk a neve. S ezek a nevek egyenként is hihetetlenül nagy lelki mélységeket sejtetnek és láttatnak, együtt pedig a szent totalitás, azaz a mindent átölelő teljesség. (1) „Csodálatos tanácsos” – adatik tehát a tanácstalan embernek, aki oly’ sokszor nem tudja, mitévő legyen, s íme, a megszületendő messiás első számú tartalma, mondanivalója, hogy tanácsot akar nekünk adni. (2) „Erős Isten” annak ellenére, hogy gyermek, azaz látszólag esélye nincs nehezebb terhek cipelésére, de ez csak látszat, mert „az uralom az ő vállán lesz”, és a gyenge ember igazi erőforrása. (3) A harmadik elnevezés, hogy „Örökkévaló Atya”, kettősszellemi mélységeket tár fel: örökkévaló – a múltlandóság kellős közepén hallatlan kilátás és atya – már itt előrevetül a „miatyánk” imádsága. (4) Végül pedig a „békesség fejedelme” – békétlen korszakunk számára hatalmas ígéret.

A 6. vers az uralkodás stílusát emeli ki: az elvehetetlen hatalom szorosan kapcsolódik össze a törvénnyel és az igazsággal, valamint felvillan a „Seregek URának féltő szeretete”.

Újra hirdetjük hogy „egy gyermek született” Betlehem istállójában, egy jászolban. S ez ma már történelmi tény! Ezt a tényt igazolja az egyház története (még ha fájdalmas is, de igazolja), de ezt igazolja a karácsony eszmeiségétől átítatott kultúra és művészettörténet, zeneirodalom. De eltörpül mindez a sok millió imára kulcsolt kéz mellett, amikor a szívekben feloldódtak a sötétség-világosság, a szomorúság-öröm, az elnyomás-szabadság embert megalázó ellentétei. S lett ragyogás, lett öröm, lett szabadság, mert hozta Ő, aki jött tanácsadással, szent erővel, örökkévalósággal, és atyai szeretetet hozva jött békességgel.

• Karácsony ünnepe

december 25., hétfő, 10 óra

„Te pedig, efratai Betlehem, bár a legkisebb vagy Júda nemzetségei között, mégis belőled származik az, aki uralkodni fog Izráelen. Származása visszanyúlik a hajdankorba, a távoli múltba. Csak annyi időre szolgáltatta ki őket, amíg a szülő asszony szül, de megmaradó honfitársai hazatérnek Izráel fiaival együtt. A nyáj elé áll, és legelteti az ÚR hatalmával, az ÚR Isten fenségese nevével. Akkor nyugodtan élnek, mert hatalma kiterjed a föld határáig. Ez lesz a békesség!” [Mik 5,1–4a]

Ezt a messiási próféciaát Máté evangélista idézi a 2,6 szerint.

Itt is tanulságos ellentétpárok jelennek meg: a legkisebbek közül születik a legnagyobb, és a kiszolgáltatottság után van a hazatérés. Vagyis minden a szent békességbe fog torkollani egykor, ez a mi rendíthetetlen várakozásunk.

**• Karácsony 2. napja
december 26., kedd, 10 óra**

*„Vesszőszál hajt ki Isai törzsökéről,
hajtás sarjad gyökereiről. Az ÚR lelke
nyugszik rajta, a bölcsesség és értelem
lelke, a tanács és erő lelke, az ÚR
ismeretének és félelmének lelke. Az ÚR
látszat után ítél, és nem hallomás után
dönt, hanem igazságosan ítél a
nincstelenség ügyében, és méltányosan
dönt az ország szegényeinek dolgában.
Megveri a földet szájának botjával, ajka
lehetővé teszi a bűnöst. Igazság lesz
derekának öve, csipőjének öve pedig a
hűség. Akkor majd a farkas a bárányjal
lakik, a párdac a gödölyével hever, a
borjú, az oroszlán és a hízott marha*

*együtt lesznek, és egy kisfiú terelgeti
őket. A tehén a medvével legel, fiaik
együtt heverésznek, az oroszlán pedig
szalmát eszik, mint a marha. A kised a
viperalyuknál játszadozik, és az alig
elválasztott gyermek a mérgeskígyó
fajzata felé nyújtja kezét. Nem árt, és
nem pusztít szent hegyemen senki, mert
tele lesz a föld az ÚR ismeretével,
ahogyan a tengert víz borítja.” [Ézs
11,1–9]*

Karácsony 2. napja világosan és egyértelműen kapcsolódik a szenteste igei üzenetéhez, vagyis a nagy ellentétek csodálatos feloldásához. Így oldódnak meg a feszültségeink is Isten kegyelméből. Ez a reménység pedig erőt ad nekünk mindennapjaink harcaihoz. S a küzdelem vége az örök béke! S ennek a békének a lényege az Úr ismerete mindent és mindenkit áthat majd.

Készüljünk együtt az istentiszteletre! Ezért adjuk előre közre az idei karácsony kiemelt alkalmainak ígét. Legyen igével áldott szent karácsonyunk!

RIBÁR JÁNOS

Levéltár

Az Orosházi Evangélikus Gyülekezet Levéltára a 2006. évben is Isten iránti hálával mondhatja, hogy sikeres évet zárt. A Nemzeti Kulturális Alap pályázatain több mint 2 millió Ft támogatást nyertünk mikrofilmezésre, mikrofilmolvasó és másoló berendezés vásárlására, illetve levéltári segédlet készíttetésére.

A 2005. évi pályázati feladatoknak eleget tettünk: új bútorokat vettünk a kutatóterembe, anyakönyveink valamennyi kötetét mikrofilmezettük, három anyakönyvet restauráltattunk és kiadtuk Verasztó Antal móringskönyv-feldolgozását. A gyülekezettől is kaptunk segítséget: 10 kötetnyi anyakönyv, jegyzőkönyv kötetét javítottuk meg. Ezúton is köszönetet mondunk érte!

KÖRÖSY EDIT

További karácsonyi alkalmaink

GYERMEKEK KARÁCSONYA

Szenteste, december 24-én, vasárnap délután 15 órai kezdettel gyermekek karácsonya lesz a templomi fenyőfa körül. Nagy szeretettel várjuk a kis- és naggyerekeket, hogy a templom falain belül átélhessék a karácsony mennyei üzenetét. Szeretettel látjuk a szülőket is!

ÉJFÉLI BETLEHEMES SZENTESTE ÉJJELÉN

„Szabadító született” – zenés evangélium

Szenteste, december 24-én, vasárnap 23.30 órai kezdettel a gyülekezeti ifjúság betlehemes szolgálatára kerül sor Károlyfalvi Zsolt teológiai hallgató vezetésével. Az Orosházáról induló teológiai hallgatók – Gombkötő Beáta, Laszli Beáta, Horváth Éva (hittanár), Keveházi D. Sámuel, Molnár Balázs, Kasza Gábor – segítségével, és természetesen a gyülekezeti ifjúság közreműködésével. A „Szabadító született” zenés evangéliumot Károlyfalvi Zsolt teológiai hallgató komponálta.

Ez a „betlehemes” az első alkalma egy nagyobb lélegzetű szorozatnak. A következő esztendőben hasonló alkalmakra kerül sor. A Megváltó születésének a történetét megszólaltató zenés karácsonyi evangélium után – előre jelezzük – a böjti időszak végén Keresztelő János munkásságába, életébe, majd a húsvéti események történetébe is bepillanthatunk a zenés szolgálatok, zenei előadások segítségével. Az előadások címei: „Készítsétek az Úr útját!”, majd a „Szabadító jó!”. Pünkösdkor a 3 előadásból álló sorozatból készítünk összeállítást, amit azután kiemelten pünkösdi tartalmú énekekkel egészítünk ki. Előre is szeretettel hívogatjuk az érdeklődő testvéreket.

A KARÁCSONY UTÁNI HÉT ALKALMAI:

- December 27. (szerda) 17 óra: bibliaóra.
- December 28. (csütörtök) 17 óra: istentisztelet.
- December 30. (szombat) 18 óra: ifjúsági bibliaóra.
- December 31. (vasárnap) 10 óra: az esztendő utolsó vasárnapi istentisztelete.
- December 31. (vasárnap) 17 óra: óévesti istentisztelet.

A 2007. ESZTENDŐ ELSŐ ALKALMAI:

- Január 1. (hétfő) 10 óra: az Újév első istentisztelete (úrvacsorával).
- Január 1. (hétfő) 17 óra: istentisztelet a szilveszter miatt elalvóknak és bárkinek (úrvacsorával).
- Január 6. (szombat) 10 óra: istentisztelet a Győry-teremben.

ÜNNEPI ISTENTISZTELETEK A LEÁNYGYÜLEKEZETEKBEN:

- December 24., advent 4. vasárnapja: Szentetornyán 8.30 órakor, Rákóczi-telepen 10.00 órakor.
- December 25., karácsony ünnepe gyermekek előadásával: Szentetornyán 8.30 órakor, Rákóczi-telepen 10.00 órakor, Kardoskúton 14.00 órakor.
- December 31., istentisztelet: Szentetornyán 8.30 órakor, Rákóczi-telepen 10:00 órakor, Kardoskúton 14.00 órakor.

Karácsonyi kívánság

Az adventi hetekben óvodánkban gyakran beszélgetünk a gyerekekkel arról, hogyan készülünk az Úr Jézus születésnapjára, karácsony ünnepére. Természetes ilyenkor, hogy a kicsik gyakran emlegetik, mit szeretnének kapni ajándékba. Elmesélik, milyen is a vágyott játékeszköz, amit nézegetnek, ha vásárol a család. Az adventi hetekben a gyermekek is készítenek apró ajándékokat a családtagoknak, hiszen fontos az is, hogy megtapasztalják: ajándékot adni is jó, nemcsak kapni.

Nagyon fontos számunkra, hogy óvodásaink megérezzék, megéljék azt, hogy nemcsak az egymásnak adott ajándék az egyetlen öröm karácsonykor. Ezekben a hetekben lehetőségünk van arra, hogy a hittanfoglalkozásokon és az áhítatokon elmondjuk nekik, mi a legnagyobb ajándék, amit az emberek kaptak Istentől, Jézus földre jöttével.

A karácsonyi énekek, versek, a dramatizált történetek megtanulása a jobb megértést, az érzelmi azonosulást segítik.

A kívánságlistát mi felnőttek is jelezzük. Azt kívánjuk, hogy békességben, egymásra figyelve, egymást segítve él-

hessünk, hogy minél többször átélhessük, hogy az Úr Jézus szeretetének továbbadása örömforrássá válik mindannyiunk számára.

A gyermekekkel és a szülőkkel közösen szeretnénk az ünnepi készülődést tevékenyen és lelki tartalmát is elmélyítve megvalósítani, ezért *szeretettel várjuk december 9-én 14.00–17.00 óráig a szülőket és az evangélikus iskola első osztályaiban tanuló volt óvodásainkat az óvodai játszódelutánra*. Hiszen az ajándék- és dísz tárgyak készítése, a mézeskalácssütés is örömforrás, de a vidám együttlét, a közös éneklés, zenehallgatás, a közös imádság is közelebb hoz bennünket egymáshoz és az ünnep lényegéhez.

Az adventi vasárnapokon a gyermek-istentiszteletekre is szeretettel várják gyermekeinket és szüleiket is.

Adja Isten, hogy a problémákkal, gondokkal teli világban is mindannyian rátaláljunk az igazi ajándéokra az idej karácsony! *Kívánunk minden Kedves Testvérünknek kegyelemteljes, áldott karácsonyt!*

RÉVÉSZNÉ TÓTH ERZSÉBET
óvodavezető

Bölcső és kereszt

Szokatlan, talán meglepő kép így együtt. Különösen nem megszokott része a karácsonyt megelőző hetek vásári forgatagának, amikor aranykapuk hívogató csillogása kínálgatja a karácsonyi vásár gazdag választékát, az ajándékozásra alkalmas árucikkek zavarba ejtő bőségét. Pompásan hivalkodó adventi koszorúk, kivilágított, cukormázás betlehemes figurák adventi készülődést hirdetnek, miközben hangos zeneszó veri fel a csendet...

Ez lenne hát az adventi várakozás? A készülődés az ünnepre, az őszinte szívvel várt vendég méltó fogadására? Ennyire elfelejtette volna az emberiség a lényegét, azt, hogy mit is jelent nekünk a karácsony? Már nem fontos, hogy kit várunk? Vagy nem akarunk szembenézni a valósággal?

Azzal, hogy *Valaki* két évezreddel ez előtt eljött erre a földi világra. A szegényes jászölbölcsőtől kezdve végigjárta az emberi élet göröngyös útját, megismerte a lelki és testi szenvedés kínjait, elviselte a meg nem értés, a közöny és a megalázta-

tás minden fájdalmát, magára vette bűneink terhét, végül vállalta a kínhalált, és a keresztfán kimondta: *Elvégeztetett!*

Advent heteiben, karácsonyra készülve Őt várjuk! Őt kell várnunk! Az Atya Isten egyszülött Fiát, aki azért jött, hogy elvegye a világ bűneit, hogy megkeresse és megtartsa az elveszetteket!

Hogy megmentsen mindenkit, aki bűnbánattal és hittel várja Őt! Bűnbánattal és hittel! Lelkünk imádságos csendjében, adventi csendben! Csak így várhatjuk igazán, csak így lehetünk készen! Csak így láthatjuk meg a betlehemi jászöltőt a Golgota magasáig kanyargó keskeny utat!

A karácsonyi gyertyák fényében, meghitt családi körben is jusson eszünkbe a bölcső fölött sötétlő kereszt! Mindenkinnek szívből kívánok valóságos adventet és áldott karácsonyt!

FÜRST ENIKŐ

SÁMUEL HÍRADÓ

Kedves Gyerekek!

Az adventi időszakban is szeretettel hívunk benneteket alkalmainkra, rendezvényeinkre:

- 2006. DECEMBER 3-TÓL, azaz advent első vasárnapjától új sorozatot indítunk a gyermek-istentiszteleteken „ADVENT FÉNYEI” címmel.

- 2006. DECEMBER 16-ÁN, SZOMBATON 14.00–17.00 ÓRÁIG ADVENTI DÉLUTÁN lesz az evangélikus iskola földszintjén kézművesházzal és -vásárral. A legkisebbeket Meseház várja.

- Tekintettel arra, hogy advent 4. vasárnapja DECEMBER 24-RE, vagyis Szentestére esik, ezért azon a vasárnapon NEM TARTUNK DÉLELŐTTI GYERMEK-ISTENTISZTELETET. Így az adventi koszorú negyedik gyertyáját majd 15.00 órakor, a Gyermekek Karácsonyán fogjuk meggyújtani. Minden érdeklődőt szeretettel várunk programjainkra!

Áldott adventet kívánok a Sámuel csoport felnőttjei nevében:

NAGY ERVINNÉ
Zsuzsika néni

Konfirmandusok

November közepén megkezdtük a *konfirmációs felkészítést*. Az alkalmak péntekenként 15.00 órától vannak a gyülekezeti házban. A felkészítésben 24 gyermek vesz részt, és 6 felnőtt (presbiter és pedagógus) segít. A hétről hétre történő felkészítést terveink szerint egy-egy hétvégés „lelkigyakorlattal” és egy pár napos konfirmációs táborral szeretnénk kiegészíteni, amelyek során a gyermekek átélhetik a közösséget. Isten áldása legyen ezeken a fiatalokon!

TALENTUMOK – Rövid hírek iskolánk életéből

• Szeptember végén két alkalommal is találkoztak nagyobb diákjaink a hasonlóan gondolkodó diáktársaikkal. Kicsérélhették gondolataikat, szórakozhattak és elmélkedhettek együtt komoly dolgokról.

• Szeptember 28–30-ig Nyíregyházán került megrendezésre az EGOT (Evangélikus Gimnáziumok Országos Találkozója). Diákjaink 10 fős delegációja vett részt az eseményen, ahol a találkozás öröme túl a versenyzés izgalmait is megélhették. Bökényi Hajnalka előadóművész kategóriában különdíjas lett. Kiss Ágnes helytörténeti versenyen ért el első helyezést.

• Évről évre megismétlődő nagy élmény diákjaink számára a keresztyén iskolák alapítványa által szervezett Nemzetközi Diák-konferencia. Ezeket a konferenciákat a kommunikáció eszköze az angol nyelv. Tizenöt ország harminchét iskolájából 250 diák volt együtt keresztyén módon és keresztyén szellemben mintegy három napig.

• Az októberi hónap az ünnepről szólt. Egyházi és nemzetközi ünnepünk egyaránt méltó helyet kapott iskolánk életében.

Az 1956-os forradalom 50. évfordulójának méltó megünneplését hazafias kötelezettségünknek tartottuk, és számos programot szerveztünk. A gyülekezeti és az iskolai alkalmak összekapcsolódtak, és örömeinkre szolgált, hogy együtt lehettünk.

Templomi, iskolai műsorok, rendhagyó osztályfőnöki óra – Koszorús Oszkár felügyelő urat fogadtuk vendégként –, múzeumlátogatások (Hódmezővásárhely – Emlékpont, Budapest – Terror Háza), filmvetítés (Mansfeld Péter) segítették a hősi 1956-os események megismerését és a hiteles emlékeztést.

A reformáció ünnepe iskolánk számára fontos esemény. Tanítási órákon, hittanórákon és a kötelező iskolai alkalmakon kívül is készültünk október 31-ére. A felkészülés eredményeként emlékeztetés és sikeres előadást láthattunk tanulóinktól az ünnep délutánján, melyet Nánai László lelkész úrnak ezúton is köszönünk, aki egy személyben írta, biztosította és a diákszereplők között narrátorként előadta a darabot. Természetesen a reformációs istentiszteleten iskolánk tanulói együtt voltak a gyülekezettel.

A jól sikerült, reformációról szóló, darab folytatásaként gimnazistáink csendesnapját úgy terveztük, hogy témáját erre építettük. Az 1–6. osztály csendesnapját Nagy Ervinné és Nagy Ervin lelkészek szolgálatával és elképzelései alapján bonyolították iskolánk hitoktatói, az osztálytanítók és osztályfőnökök segítségével. A gyermekek ezen alkalommal lelki épülést kaptak úgy, hogy közben játékos élményben volt részük.

• Október hónapban nemzetközi hírű esemény volt városunkban, gyülekezetünkben és iskolánkban. A MAEK megrendezése, az azon való helytállás megtisztelő feladat volt számunkra, ahol diák, pedagógus, iskolai alkalmazott szívesen és lelkesen szolgált. Köszönjük, hogy lehetőséget kaptunk erre a szolgáltatásra.

• Novemberben iskolánkban is elkezdődött a báli szezon. Új, kilencedikes gimnazistáink tréfás felavatása hagyomány szerint a Móricka-bálon történik. Túlesve a felavatási szertartás viszonyságain immár ők is iskolánk teljes jogú polgáraivá váltak. Hagyományteremtő szándékkal, a szülők közösségének kezdeményezésére, jótékonyági bált szerveztünk iskolánkban, mely éppen Márton napra esett. Így aztán nem volt gondunk a névadással. A jó hangulatú Márton-bál bevételét a rászoruló gyermekek kulturális programokon való részvételének biztosítására fordítjuk.

A tudományokban, ismeretekben való elmélyülés időszaka is elérkezett a novemberi hónap során. Az idegen nyelvek napja színes és hasznos program minden évben iskolánkban. Játékos

módon használják és gyarapítják tanulóink nyelvtudásukat érdekes feladatok megoldásával, daltanulással, nyelvi fejtörőkkel. A tizedikesek próba-nyelvvizsgát tesznek ezen a napon, felmérve tudásukat. És mindez egyházi keretbe foglalva, hiszen, mint minden napot, ezt is áhítattal kezdtük, amelyet Révész Rita tanárnő németül tartott – teológiai végzettségét is hasznosítva. Görbicsné Szente Judit munkaközösség-vezető szervezi és irányítja a programot évről évre nagy szakértelemmel és rutinnal.

• Számos versenyen és vetélkedőn is megmérették magukat tanulóink. Szívesen tesszük közzé ezen versenyek eredményét és a résztvevők nevét:

Az 1956-os forradalom és szabadságharc 50. évfordulójának emlékére rendezett Orosházi Kistérségi vetélkedő:

1. forduló II. hely
2. forduló V. hely
- Halaustyik László 6. a
- Béres Bence 6. b
- Fülöp Sarolta 6. b
- Hajdu Petra 6. b
- Reskó Annamária 6. a
- Felkészítő nevelő: Hajdu Attila

Az 1956-os forradalom és szabadságharc 50. évfordulójának emlékére rendezett városi vetélkedő:

- I. hely
- Berke Zsanett 12/4
- Sárosi Ildikó 12/6
- Vigyikán László 12/6
- Felkészítő nevelő: Hajdu Attila

Országos Szónoklatmondó Verseny (szervezője az orosházi Eötvös József Általánosiskola és Gimnázium):

- II. hely Palacsik Kinga (8/6)
- Küldöndj: Vízvári Tímea (8/6)
- Felkészítő nevelő: Tyukodi Rita

Az 1956-os forradalom 50. évfordulójára emlékező versmondó verseny (meghirdetője az orosházi 56-os Emlékbizottság):

- 11–12. évfolyam:
- I. hely Kiss Norbert 11/4
 - II. hely Bökényi Hajnalka 12/6
- 9–10. évfolyam:
- III. hely Gyöngyösi Evelin 9/6
 - Felkészítő nevelő: Kilián Szilvia

VIII. Országos Egyetemi-főiskolai Kossuth-szónokverseny:

- Küldöndj: Héjja Márk 11/6
- Felkészítő nevelő: Kilián Szilvia

Simonyi Zsigmond Kárpát-medencei Helyesírási Verseny területi fordulója:

5. évfolyam:
- III. hely Palcsik Balázs 5. o.
6. évfolyam:
- III. hely Horváth Renáta 6. a
 - Felkészítő tanár: Csomor Józsefné

A tanulás öröm is lehet!

Kompetenciaalapú oktatás iskolánkban

A HEFOP 3.1.3 (Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Program) európai uniós pályázat egyik nyerteseként iskolánk is bekapcsolódott a kompetenciaalapú oktatási programba. Teljes óraszámában az első osztályosok szövegértés-szövegalkotás, matematika-logika, informatika, valamint délutáni foglalkozásokon báb-dráma területeken gazdagodhatnak a modern, 21. századi oktatás keretein belül.

Mobil kisasztalok és székek, interaktív tábla, projektor, számítógép és vezeték nélküli internet segíti munkánkat, melynek minden lépését az alapkészségek fejlesztése, a tevékenykedtetésen alapuló felfedeztető alapozás hatja át. A modernkor igényeihez igazodva, gondolkodni tudó, kreatív és önmagát igényesen kifejezni tudó gyermekeket szeretnénk felnevelni keresztyén szellemben, akik meg tudják állni helyüket a világban és alkalmazkodni tudnak rohanó korunk folytonosan változó igényeihez. Ápoljuk hagyományainkat, megőrizzuk értékein-

ket, miközben mi, pedagógusok is megújulunk, új módszereket tanulunk.

Felsőbb évfolyamainkon több osztállyal kapcsolódtunk be a programba. Idegen nyelv (angol, német), kémia, informatika tantárgyakból és a délutáni klubfoglalkozáson pályaválasztást, továbbtanulást segítő területtel is részesei vagyunk a kompetenciaalapú oktatásnak.

Mint a programban részt vevő, első osztályosokkal foglalkozó pedagógus, naponta tapasztalom a gyermekek közötti együttműködés motiváló erejét, a differenciált óravezetés számtalan előnyét, ahol minden gyermek a maga ütemében fejlődik kiegyensúlyozottan, örömként megélve a mindennapokat.

A lassabb tanulókat felzárkózní látom, a tehetséges gyermekeink pedig szárnyalhatnak egy számukra jól kigondolt, kidolgozott pályázat keretében a mi iskolánkban, ahol mindenkire az Úr féltő szeme vigyáz.

SIPOSNÉ SZABÓ ILDIKÓ
tanító

A latin mint kedvenc?

Sokan kérdezték már tőlem, hogy miért szeretem a latint, miért épp ez a választott tantárgyam. Ezek a kérdések pont olyanok, mint mikor azt kérdezik tőled, hogy miért érdekel a történelem, miért nem szereted a fizikát. Igazi választ nem lehet rá adni. Én sem tudom megválaszolni azt a kérdést, hogy miért a latin az egyik kedvenc tantárgyam, de el tudom mondani, hogy milyen előnyei vannak a latintanulásnak.

Bár a legtöbb ember azt gondolja, hogy nem lehet hasznát venni, mert már nem élő nyelv, én azért ezt megcáfolom. Rengeteg angol, német, magyar és más nyelvű szó is származik ebből a nyelvből. Több egyetemistának kell latin szakszavakat tanulni (pl. jogon, orvosin). Mivel a latin már nem élő nyelv, beszélni nem kell, így akik nehezen tanulják meg az idegen nyelvek e részét, máris jobban járnak vele mint pl. az angollal. Bár nem a nyelvtana a legérdekesebb, de nem csak ebből áll az egész. Számomra azok az órák a

legjobb, amikor a római emberek életéről, szokásairól tanulunk. Ilyenkor a tanítás kicsit meséssé válik, és ennek hatására egy kellemes légkör teremődik.

Az egyik osztálytársam, akit megkérdeztem, hogy ő miért jár latinórára, azt válaszolta, hogy a tanárnőnk miatt. Tulajdonképpen igaza van. Nálunk az iskolában 2 évig mindenkinek kötelező latint tanulni. Eleinte mindenki utálta ezeket az órákat, mert egy olyan tanárt kaptunk, aki nem igyekezett felkelteni a diákok érdeklődését. Aztán jött a mostani tanárunk, aki azok számára is megpróbálta érdekessé varázsolni az órákat, akik nem lelkesedtek a latinért. Nem mondhatom, hogy mindenki megszerette ezt a tárgyat, de ezt nem is lehetett elvárni. A pozitív irányú fejlődés viszont egyértelmű.

A latin nem nehéz és rossz nyelv, csak szorgalom kell hozzá, meg egy jó tanár, aki színesebbé teszi az órákat.

VETRÓ EMESE
12/6 osztály

„Sétálva” tanulnak a végzős gimnazisták

Közismert az ókori nevelés történetéből, hogy Arisztotelész sétálgatás közben magyarázva, tanítványaiával vitatkozva tanított. Iskolánk megszépült udvara is kiváló lehetőséget nyújtana ennek a régi módszernek a gyakorlására, ám most nem erről van szó. A SÉTA jelentése a Békés Megyei Hírlap megkeresésének köszönhetően új értelmet nyert az orosházi evangélikus gimnáziumban: Sajtó és tanulás.

Az érettségire készülők nagy feladata és egyben nagy lehetősége, hogy részt vehetnek ebben a médiaismereti programban. Az elméleti ismereteket tanórákon sajátítják el a vezetésemmel, a gyakorlati részét azonban már jórészt egyedül kell megoldaniuk. Hétről hétre számos újságcikk kerül ki a kezeik közül sokféle témában, változatos műfajokban. Írtak már az iskolai diákéletéről, előadásokról, ünnepekről, a városukban és környezetükben tapasztalt jelenségekről is, ám legtöbbjük elsősorban a továbbtanulás kérdése foglalkoztatja. Néhányan az újságírás mellett a fotóriporter sorsát is átérték: fényképsorozat készült az október 23-ai ünnepségről, az idegen nyelvek napjáról és a gimnazisták csendesnapjáról.

A program érdekes fejezetei voltak azok, ahol az igazi újságkészítők munkáját láthatták a tanulók. Felkerestük a szerkesztőséget, megnéztük a tördelő munkáját, találkoztunk a lap munkatársaival, és persze emlékeztet az éjszakai látogatás a nyomdában, ahol éjjel előtt már kézbe vehettük a másnapi újságot. A diákok munkái nyomtatott formában a hírlap csütörtöki számaiban jelentek meg december 7-éig, emellett az interneten továbbra is megtekinthetők (a www.bmhirlap.hu vagy www.beol.hu oldalon a SÉTA logóra kattintva lehet megtalálni). Bizom benne, hogy diákjaink nemcsak tudásukat gazdagították ezalatt a két hónap alatt, de az iskola jó hírért is messzire elvitték munkájukon keresztül.

KILIÁN SZILVIA

Nagykárolyban a testvériskolánál

Hagyományt teremteni nemes gondolat, mert abban ott van a folytonosság reménye. Valamely esemény akkor válik hagyománnyá, ha kellő alkalmalmmal ismétlődik, ha kellő gyakorisággal vesznek részt benne, s figyelnek az eseményekre.

Ilyen hagyományt teremtett az Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium öt évvel ezelőtt. Szándéka ezzel kettős volt: egyrészt évi rendszerességgel, ősszel a 11. évfolyam diákjai a Partium gazdag irodalmi-történelmi hagyományaival, emlékeivel ismerkednek, másrészt a Partiumban található Nagykaroly, Orosháza testvérvárosa, s ilyen módon élővé lehet tenni a városkapcsolatot. Ez utóbbira jó szándékú nyitottságot adott Emil Boldur akkori igazgató úr és a nagykarolyi Elméleti Líceum nevelőtestülete. Az orosháziak részéről a kapcsos-

latteremtés szándéka egyértelmű volt. Így született meg 2001-ben a két iskola közötti egyezmény, amely aztán gazdag tartalommal telt meg.

Az orosháziak évente ismétlődő látogatása a nagykarolyi testvériskolához, kötődik a szeptember végi – „Az ősök útján...” nevet viselő – irodalmi kiránduláshoz, melynek keretében mindig végigjárják Nagykaroly nevezetességeit. A program része Ady szülőfalujának, Érmindszentnek, Kölcsey szülőfalujának, Szódemeternek, Petőfi és Júlia házasságkötésének színhelye, Erdőd, valamint Petőfi gyakori tartózkodási helyének, Szatmárnémetinek, valamint Koltónak a meglátogatása, ahol a Petőfi házaspár mézesheiteit töltötte.

Nagybányán Misztótfalusi Kis Miklós, Németh László, Tersánszky Józsi Jenő, illetve a híres festőiskola emlékeinek

megtalálása, szellemiségének keresése jelent élményt.

Így történt mindez az idén is, amikor 44 fős csoportunk indult szeptember végén a nagy őszi túrára. A programban mindvégig az orosháziakkal tartottak a nagykarolyiak, s az utolsó nap kedves meglepetése volt, hogy a Károlyi-kastély halljában fogadást és táncbemutatót tartottak az orosháziak tiszteletére.

A nagykarolyi líceum diákjai is évi rendszerességgel jönnek a Kölcsey-szavalóversenyre, a tavaszi szünetben pedig ők látogatnak Orosházára.

A négynapos kirándulás végén, az evangélikus templomban, Mózes Árpád nyugalmazott evangélikus püspök, valamint – az iskola részéről – Putovics Tünde tanárnő búcsúztatta el az orosháziakat.

FÜLÖP BÉLA, magyartanár

Protestáns Újságírók Találkozója

Az Evangélikus Élet szerkesztősége jóvoltából evangélikus iskolánk is meghívást kapott a Protestáns Újságírók Találkozójára. A konferencia a Balaton északi partján fekvő Révfülöpön november 17–19-ig került megrendezésre.

Útra keltünk tehát a tőlünk közel háromszáz kilométerre fekvő festői kistelepülésre. Az ország 14 evangélikus gimnáziumából hét intézmény fogadta el a meghívást. Minden iskolából két diák, egy kísérőtanár, illetve újságírók voltak jelen a találkozón. A helyi Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központban voltunk elszállásolva.

Meghívásunk elsődleges célja az Evangélikus Élet című hetilap diákváltozatának létrehozása volt. A lap szerkesztőségében felmerült az ötlet, hogy készíthetnénk az interneten egy honlapot. Ez az oldal az evangélikus diákérettel foglalkozna. Miután ez a felvetés kivitelezhetőnek tűnt, a hétvége hátralevő, nagyobb részében ezzel a témával foglalkoztunk.

Ezen kívül előadást hallgattunk meg az Evangélikus Élet szerkesztőségének munkatársaitól „Amíg a kéziratból újság-cikk lesz” címmel az újságírás alapjairól, és betekintést nyerhettünk az újság elkészítésének folyamatába is.

Diskurzuson vettünk részt az MSZP és a FIDESZ egy-egy országgyűlési képviselőjével, Donáth László evangélikus és Balog Zoltán református lelkésszel. Egyéb szórakoztató programokon is részt vettünk, illetve az ősszel különösen szép balatoni táj egy részének felfedezését sem hagytuk ki.

Sok új ismerettel és élménnyel tértünk haza. Reméljük, a tavasszal megrendezésre kerülő találkozóról is eredményes munkával térhetünk haza.

GYÖNGYÖSI EVELIN
9/6

Ismét avattak

Az Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium minden évben megrendezi az úgynevezett Móricka-bált. Ez a rendezvény a kilencedikesek köszöntéséről, avatásáról szól. A tizedikesek vicces feladatok elé állítják a kilencedik évfolyam tanulóit. Idén november 10-én került megrendezésre az iskola dísztermében.

A kilencedik évfolyam egész héten keresztül feladatok sokaságát teljesítette. Testnevelés órákon a teremben úsztak és énekeltek a testnevelő tanár és a tizedikesek nagy örömeire. November 8-án, csütörtök délután pedig a főutcán énekeltek pizsamában, vásároltak énekelve és szerelmet vallottak a bolti eladóknak. Pénteken délelőtt balettoztak különböző stílusú zenére.

Délután fél négykor kezdődött maga a bál, amit két fiú érdekes és vicces produkciója nyitott meg. A kilencedik évfolyamosok kezdő száma éneklés volt, majd a hastánc következett, amit a válogatott fiúk adtak elő. Mondhatom, nagyon élvezetes látványt nyújtottak. Majd a sorsversenyek következtek. A sorsverseny öltöztetésből és olyan versenyből állt, ahol kirendelt ember megpörgette a játékosokat és így kellett a megadott útvonalon keresztül menni. Sok esés, csetlés közepette teljesítették a feladatot. Az esemény az esküvel zárult. A kilencedikesek arra esküdtek, hogy képességüket kihasználva folytatják tanulmányukat a gimnázium 4 éve alatt.

NAGY OLGA

FELVÉTELI TÁJÉKOZTATÓ

Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium

OM-azonosító: 028280 · 5900 Orosháza, Bajcsy-Zsilinszky u. 1. · Telefon: 68/419-269 · Telefon/fax: 68/411-771
www.evangelikus-ohaza.sulinet.hu · E-mail: evangiskoh@freemail.hu

„Az iskola az a műhely, ahol a gyermek a műveltség rendszeres és kritikus elsajátítása közben emberré válik.”

AZ ISKOLA IDŐRENDI TÖRTÉNETE:

- 1744. április 24.: A Zombárol elüldözött evangélikus családok megalapították Orosházát. Az evangélikus iskolázás a letelepedés évében elkezdődött Dénes Sándor „tudós és jámbor iskolamester” vezetésével.
- 1933 tavasza: A település engedélyt kapott gimnáziumi előkészítő tanfolyam indítására.
- 1937 ősze: az Orosházi Evangélikus Gimnázium megnyitása.
- 1948. június 18. Az egyházi iskolák államosítása.
- 1992: Az iskola újjászervezésére ebben az évben kerülhetett sor a csereingatlanként visszakapott 2. sz. Általános Iskolában, mely az egykori evangélikus gimnázium területén működött. Két egyházi tagozatos első osztályt indítottunk.
- 1996: Az intézmény fenntartója az Evangélikus Egyházközség lett.
- 1998. szeptember 1.: Megindult a hatévfolyamos gimnáziumi képzés. Az intézmény új neve: Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium.
- 2000. szeptember 1.: Négyévfolyamos, általános tantervű gimnáziumi képzés kezdődött. Jelenleg közel 500 kis- és nagydiák tanul az iskolában. Az őket tanító nevelők alapvető célja ma is az, hogy korszerű tudást adjanak növendékeiknek keresztyén értékrend szerint, a társadalom értékes tagjává, érett személyiséggé neveljék őket. Hiszünk, hogy az erkölcsös és értelmes ember nagy hasznára lesz szűkebb környezetének, áldás a nemzetnek, és javára szolgál az egész emberiségnek.

KERESZTYÉN NEVELÉS:

Oktató-nevelőmunkánk Isten igéjén építkezik. Gyermekszemléletünk lényege, hogy a Teremtőnkben egymás testvérei vagyunk. A gyermek elsősorban Istentől függő, autonóm ember, akiben a nevelőnek azt tisztelnie kell. Ugyanakkor a gyermeket is tiszteletre, szeretetre kívánjuk nevelni, jó szokások betartására, szüleivel, nevelőivel, a felnőttekkel és társaikkal szemben egyaránt.

A négy, nyolc, illetve tizenkét év alatt tanulóink a Biblia megismerése mellett bevezetést kapnak a teológia ágazataiba (dogmatika, erkölcstan, egyháztörténet).

A tanítási napot elcsendesedéssel, áhítattal kezdjük. Az egyházi esztendő és az iskola jeles napjait istentiszteleten ünnepeljük. Havonta közös istentiszteleten vesznek részt diákjaink. Tanítás ideje alatt kötelező formaruha a köpeny. Ünnepi egyenruhánk a fehér ing/blúz, fekete nadrág/szoknya és fekete Bocskai-mellény.

PRAKTIKUS TUDNIVALÓK A GIMNÁZIUMI OSZTÁLYOKNAK:

Tagozatkód:	4 évfolyam (kód: 01)	6 évfolyam (kód: 03)
	általános tanterv	emelt óraszámú idegennyelv-oktatás
Képzési időtartam:	4 év	6 év
Felvehető létszám:	25 fő	25 fő
Elvárt tanulm. eredmény:	3.00 felett	4.00 felett
Oktatott idegen nyelv:	angol, német	angol, német, latin
A jelentkezés módja:	OM rendelet szerint	OM rendelet szerint
Értesítés a felvételtől:	OM rendelet szerint	OM rendelet szerint
Fontos tudnivalók:	hittan heti 2 órában, informatika- és idegennyelv-oktatás csoportbontásban történik.	
Felvételi vizsga:	nincs	nincs

NYÍLT NAP: 2006. DECEMBER 8-ÁN 8.00–11.00 ÓRÁIG

További lehetőségek, amelyekkel diákjaink élhetnek a nálunk eltöltött évek alatt:

- közép- és emelt szintű érettségire való felkészítés;
- országos, megyei és helyi tanulmányi versenyeken való részvétel lehetősége, felkészülés szaktanári irányítással;
- az idegen nyelv oktatását német nyelvi lektorok segítik;
- korszerű számítógéppark, internethasználat, felkészülés lehetősége ECDL-vizsgára;
- Európai Számítógépes Jogosítvány megszerzésének lehetősége;
- 6000 kötetes, folyamatosan bővülő könyvtár CD-állománnyal, videokazettákkal;
- szakkörök, önképzőkörök, sportkörü foglalkozások;
- sportpálya, tornaterem, konditerem;
- iskolai, egyházi táborok;
- a 11. évfolyamon a Partium irodalmi és történelmi emlékhelyeinek megtekintése, tanulmányi kirándulás Erdélybe;
- testvériskolai kapcsolat a Nagykárolyi Elméleti Liceummal;
- színházlátogatás (békéscsabai Jókai Színház, Nemzeti Színház, Operaház);
- péntek esti klub (biliárd, darts, csocsó, zene);
- megújult és folyamatosan szépülő épület, udvar és kert;
- kapcsolat a svájci testvérgyülekezettel;
- intézményünk a Keresztyén Iskolák Nemzetközi Szövetségének (ACSI) tagiskolája.
- különböző pályázati programokba való részvétel (pl. iskolánk által megnyert, az Európai Unió által is támogatott HEFOP pályázati programunk tapasztalatait hasznosítjuk a kompetenciaalapú oktatás alkalmazásához a 9. évfolyamon, kiemelten az alábbi területeken: angol nyelv, kémia, médiaszakkör, klubfoglalkozás, érettségi-előkészítő);
- osztálytermekből is elérhető internet alkalmazásával korszerű tanórai munka.

Várjuk szüleikkel együtt az érdeklődő diákokat, akik ebben a gimnáziumban szeretnék tanulmányaikat folytatni. Jó szívvél ajánljuk iskolánkat azoknak a szorgalmas, érettségizni vágyó tanulóknak, akik még ezután mutatják meg igazi tehetségüket, mert több időre van szükségük talentumaik kibontakoztatására. Várjuk azon családok gyermekeit, akiknek fontos a keresztyén nevelés, akik szilárd erkölcsi alapot szeretnének nyújtani gyermekeiknek gyorsan változó világunkban.

ISKOLÁNK A SZERETET ISKOLÁJA,
HOZZÁNK A GYERMEKEK
ÖRÖMMEL JÁRNAK

„A bölcsesség kezdete az Úrnak
félelme...” [Péld 9,10]

* * *

Általános iskolai első osztályainkba is szeretettel várjuk azokat a majdani kisdiaákat, akik a mi iskolánkat választják, és szüleik döntése alapján nálunk kezdik meg tanulmányaikat. Ehhez a döntéshez szeretnénk most hozzájárulni ajánlásunkkal.

„Neveld a gyermeket a neki
megfelelő módon, még ha
megöregszik, akkor sem tér el
attól.” [Péld 22,6]

A fenti ige útmutatása alapján igyekszünk nevelni és oktatni kisdiaáinkat is a nekik megfelelő módon: **SZERETETTEL ÉS JÁTÉKOSAN.**

- Európai Unió (HEFOP) pályázatunk biztosítja a korszerű, gyermekközpontú, játékos oktatást.
- Idegennyelv-oktatás (angol, német) sok mozgással, énekléssel, játékosan.
- Sportolási lehetőségek tanítási órán kívül is (focidzés, tenisz, gyerobik, úszás).
- Néptánc tanulását tanítási órakeretben biztosítjuk.
- Informatika-oktatás a legkisebb kortól az unió pályázat támogatásával.
- Iskolai nevelésünk Isten igéjére építkezik. Éppen ezért törekszünk arra, hogy szeretettel, de ugyanakkor a szükséges rend betartására, a keresztyén értékek megbecsülésére neveljük tanulóinkat.

A beiskolázásig még jelentkeznünk újságunk hasábjain, és részletes tájékoztatást adunk. Érdeklődni bármikor lehet iskolánkban személyesen vagy telefonon.

Kossuth-szónokverseny 2006

2006. november 10-én és 11-én városunk evangélikus gimnáziumának III. évfolyamos diákjaként részt vettem egy igen jelentős megmérettetésen. Kilián Szilvia tanárnő felkészítésével és kíséretében a VIII. Országos Kossuth Egyetemista-főiskolai Szónokversenyen szerepeltem. Középkiskolásként azért volt lehetőségem indulni az eseményen, mert tavasszal a bonyhádi Ordass Lajos Retorikaversenyen sikerült helyezést elérnem. Ezen a fent említett két napon számos élmenyvel és tapasztalattal lettem gazdagabb, amelyeket a következőkben szeretnék megosztani.

A próbatétel helyszínéül az ELTE jogi karának épülete szolgált. Itt először a hozzávetőlegesen 60 versenyző egy konferencián vett részt, melynek témája *A memória szerepe a társadalomban* volt. Ezen a délelőttön olyan prominens személyiségek szóltak fel, mint Bánffy György színművész, Kerekes Barnabás nyelvész, Adamik Tamás történész, illetve Csépe Valéria pszichológus. Az élet különböző területeiről világitották meg az ifjú rétorok és kísérei számára érdekesítő előadásaikban elménk „adattárolási” képességének fontosságát. Bánffy György, a színész oldalról megközelítve a témát, saját színpadi élményeit osztotta meg a hallgatósággal. Praktikákat mondott részünkre arra vonatkozólag, hogy miként lehetünk képesek könnyebben, hatékonyabban memorizálni különböző információkat. Felszólalásában fontosnak tartotta azt leszögezni, hogy „csupán” akarat- és koncentrációhiányunk lehet az oka annak, hogy valamit ne tudjunk megjegyezni, ugyanis – állítása szerint – agykapacitásának elenyésző töredékét használja ki az átlagember. Kerekes Barnabás tanáremberként (iskolánkban is tartott előadást) elsősorban az iskolai tanulás oldaláról világitotta meg a memóriakérdést. Véleménye szerint manapság a diákok körében elharapódtak a feleléskor adott „nem tudom pontosan...”, „itt van a nyelvemen, de nem jut eszembe...” és hasonló fordulatokban gazdag válaszok, ami a felületen rögzítés jele. Adamik Tamás ókoros kutató lévén az antik rómaiak fantasztikus memóriájáról mesélt anekdotákkal tarkított előadásában. Mint kiderült, a jó emlékezetű ember akkoriban nagy tiszteletnek örvendett. Csépe Valéria pszichológusként az agy szerepét taglalta a témában. Magával ragadóan szemléltette memóriánk tulajdonságait.

A konferenciát követően a versenyzők bédhez láthattak. Volt szerencsém egy

tepsiből szedni a hortobágyi töltött palacsintát és nyelvészeti kérdéstről beszélni Grétsy Lászlóval (főiskolai tanár, Anyanyelvápolók Szövetségének elnöke), aki a délután kezdődő verseny zsűrijének elnöke volt. Szintén tagja volt a bírálóbizottságnak Balázs Géza (egyetemi tanár, ELTE BTK), Horváth Zsuzsa (OKI tudományos főmunkatárs), Aczél Petra (főiskolai docens), Dr. Kiss Jenő (ELTE BTK Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézet vezetője). Sorszámot húztunk, majd két csoportra bontva hozzáálltunk előre megírt, előadásban 6 perc időtartamú szónoklatunk előadásához. Én az 56-os számot húztam. Megannyi megközelítésből és stílusban volt alkalmunk – Kilián Szilvia tanárnővel – hallani a kötelező téma megfogalmazását: egyesek lírai hangot ütöttek meg, mások tudományos stílusban szóltak; volt, aki komikus szituációba ágyazta a beszédet. Végül én is sorra kerültem és különösebb probléma nélkül sikerült elmondtam szónoklatomat [*a beszéd szövege lapunk 12. oldalán található*]. A verseny első részének végeztével, a vacsorát követően, a Hotel Corvinban volt a szállás.

A kipihent szónokok másnap reggel már 8 órakor hozzáálltunk a megmérettetés második részéhez. Ismét kisebb egységekre bontottak bennünket, s egy megadott témáról kellett 20 perc alatt úgy felkészülnünk, hogy 3 percen belül a nagyközönség előtt rögtönözni tudjunk. Jegyzet használata megengedett volt. Az én csoportom témája *a Házassági vagy élettársi kapcsolatban találjuk meg életünk párját?* kérdés volt. A versenyzők sorában ezúttal is az utolsó között adhattam elő gondolataimat, de az előttem levőket nem hallgathattam meg. Őszintén szólva még jobban izgultam, mint előző nap. Nehezen, akadozva kezdtem hozzávetőlegesen 100 emberrel – köztük az első sorban nyelvészekkel – farkasszemet nézve rögtönzésemet. Végül közel 5 percig beszéltem; hogy kaptam-e pontlevonást, azt nem tudom. E fenti hibák miatt nem éreztem sikeresnek teljesítményemet. Éppen ezért nagyon örültünk, amikor a megmérettetés végeztével az öt különdíj egyikét én kaptam.

Egészen pontosan *mi* kaptuk: Kilián Szilvia tanárnő, aki kísért és felkészített; Fülöp Béla tanár úr, akitől számos retorikai ismeretet sajátítottam el, és végül, de nem utolsó sorban a *mi* alatt értem evangélikus iskolánkat, amelynek tanulója lehetek.

HÉJJA MÁRK

A VIII. Országos Egyetemi-főiskolai Kossuth-szónokverseny kötelező témája

„Minden órának leszakaszd virágát;
S élj az idővel!”
[Berszenyi Dániel, Barátomhoz]

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Tisztelt Hallgatóság! La Fontaine „A tücsök és a hangya” című tanmeséjét valamennyien jól ismerjük. Ez az egyszerű, rövid történet, melyben láthatjuk életvitelünknek lehetséges módjait és következményeit, példa mindnyájunk számára. Emlékszünk rá, üzenete az okos előrelátás, a helyes időbeosztás. Ez a záloga egy kiegyensúlyozottabb életnek, melyben nyugodt lehet lelkiismeretünk. Azonban a tücsök, illetve a hangya személyében két, egymásnak feszülő kérdés merül fel bennünk: Hogyan élünk boldogan? Hogyan élünk bölcsen? Ezekre külön-külön válaszolni könnyebb, de együtt nagyon nehéz. A következőkben most mégis megkísérlem.

„Minden órának leszakaszd virágát!” – ez járhatott folyton-folyton a tücsök fejében egész nyáron. Hogyan élvezhetné ki még jobban az élet örömeit? Miként ragadhatná meg és tehetné egyedivé a pillanatot? Valószínűleg besonghatta az egész rétet vidám hegedülésével. Az érzékeinek akart örömet szerezni. Mi, emberek is ezt tesszük, úgy hívjuk, *carpe diem* vagy *dolce vita*. Meg akarjuk ragadni a napot: nagyokat és jókat szeretünk enni, önfeledten és féktelenül óhajtunk mulatni, drogokat kívánunk magunkhoz venni. Az édes életet ösztönösen vágyjuk, mert az vonzó.

Azonban miért kíván az ember a mának élni? Azért – s ezt gyakran nem vallja be magának –, mert bizonytalan a jövőt illetően, mert nem tudja, mit hoz a holnap. A tücsök sem volt tekintettel az őszre. Ellenben az mégis eljött...

„Élj az idővel! Élj az idővel!” – nyögdécselhetette halkán a hangya önmagát is ösztönözve, hogy ne hagyjon fel fáradsága ellenére sem a magok cipelésével. Pedig szerintem a forró, tűző nyári napon elég nehéz lehetett neki összehordania a télire való. Céltudatosságát nem ingatta meg a hívogató, felhőtlen élet. Egyszerűen csak tette a dolgát. A szorgalmas kis élőlény olyan lehetett, mint egy miniatűr robot. Nem kívánok a kákán is csomót keresni, de mégis felmerül a kérdés: a hangya nem mulasztott el néhány szép madárdalt, szélfúvást – sőt, továbbmegyek – tücsökmuzsikát meghallgatni? Nos, úgy hiszem, elmulasztott. Így mi is, „óriások”, gyakran dolgozunk vakon. Célunk pedig a megélhetés, a karrier.

Mi vezérel erre bennünket? Túlzottan előrelátóak akarunk lenni, mérnöki módon meg kívánjuk tervezni a jövőnket. Az élet szépségeiről szinte teljesen lemondunk, kizárjuk a külvilágot, mert az időt nagyon ki akarjuk használni. A hangyának őszre

tele lett a magtára, de mégis milyen kimerült lett. A nyár vidám világából alig érzékelt valamit...

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

A fentiekből adódik a nagy kérdés: miként egyesíthetnénk magunkban a tücsköt és a hangyát? Hogyan illeszthetnénk össze életvitelünkben az őket vezérlő elveket: „Minden órának leszakaszd virágát; s élj az idővel!”? Ha jól megfigyeljük, a horatiusi, illetve a Berszenyi-féle bölcsesség első része helyes értelmezésben a mérsékelt életélvezésre szólít fel bennünket. Azt mondja, hogy létezésünk minden idejében az éppen akkor kínálkozó boldogságot vegyük magunkhoz. Nem pedig azt üzeni, hogy létezésünk kínálkozó pillanataiban minden „boldogságot” magunkhoz vegyünk. Ezek az utóbbi álboldogságok, „művirágok” valóban ürességek csupán: a mesében csak a gyomor üressége télen, de a valóságban jóval többről van szó. Tudjuk a pszichológia világából is, hogy vágyainknak részleges elfojtása valamiképp visszaüt. Ez ellen egyfajta „védekezés” az állandó, de apró élvezetek magunkhoz vétele. Veszélyesek a szélsőségek! A legjobb az arany középút. Ugyanakkor törekednünk kell arra, hogy a megfelelő módon kiaknázzuk életünk lehetőségeit. Ne szalasszuk el a nyarat! Megvan nekünk is a gyűjtögetés és a pihenés időszaka. Ébredjünk fel, rázzuk meg magunkat! Tegyük fel a kérdést: „Lehetséges-e, hogy valamilyen tekintetben a nyárban vagyok, de ezt nem veszem észre?” Használjuk ki a lehetőséget és mondjuk embertársunknak, ha valamit elmulasztottunk, félreértettünk vagy egyszerűen nem köszöntünk vissza: „Bocsánat, nem akartalak megbántani.” Ez legyen az igazi *carpe diem*, amikor ilyen és ehhez hasonló tettek határozzuk el magunkat! Amint azt említettem, azért vonz bennünket az örömök habzsolása, mert nem vagyunk abban biztosak, hogy megéljük a holnapot. Pedig éppen akkor bizonytalanodik el a jövőnk, amikor játékszerré tesszük testünk és lelkünk. A lehetőségek valódi megragadása pontosan ellenkező erejű, megnagyító.

Tisztelt Hallgatóság!

Ötvöződjék bennünk a tücsök életszerete és a hangya szorgalma! Békéljünk meg önmagunkkal, válasszuk a kiegyensúlyozottságot! Törekedjünk életünk harmóniájára! Berszenyi barátjához intézte őszinte tanácsát. Igazán remélem, hogy Önök az elmúlt néhány perc virágát leszakították, s majd a jövőben ennek jegyében élnek az idővel.

Köszönöm megtisztelő türelmüket!

HÉJJA MÁRK

Teológusok vendégségben

Johann Gyula egyetemi lelkész vezetésével 2006. november 18–19-én, négy teológusdiák látogatott Orosházára, akik közül itt volt egy hajdani orosházi is, Győri Dávid, akinek az édesapja, Győri Gábor, jelenleg pesti esperes, de 1998-ig orosházi lelkészként szolgált.

Köszönettel tartozunk a gyülekezetnek, mert nagyon szép perselypénz gyűlt össze a leánygyülekezetekkel közösen: 116 000 Ft-ot küldtünk el a lelkészképzés ügyére. A négy vendégdiákot két család fogadta be szállásra, vacsorára, reggelire: Csehi Józsefné és Szluka Csabáné. erjé

Csendesnapok iskolánkban

Szótlanág, nyugalom, belsők felé fordulás... – talán hasonló asszociációk ébrednek bennünk a csendes alkalmak kapcsán. Mit is lehet ezekből megvalósítani iskolai keretek között, nagy létszámban, eltérő korosztályokban? Ennek megoldása, megszervezése az intézményünkben működő hittan munkaközösség feladata. A mikis „szakmai teamünkbe” tartoznak természetesen gyülekeztünk lelkészei, és örömmel osztom meg a kedves testvérekkel, hogy katolikus hitoktató kollégáink is tevékenyen, jó szívvel segítik munkánkat.

A csendesnapok alkalmával általában egy kiemelt témával, igeszakasszal foglalkozunk, amelyet minél több oldalról megvizsgálva, a benne rejlő mondanivalók élményszerű kibontásával, a korosztályok életkori sajátosságait figyelembe véve próbálunk élővé tenni a gyermekek számára. Célunk még ezeken a délelőttökön minél többször megénekeltetni az ifjúságot, hiszen ez is hozzájárulhat a közösségi élmény mélyebb átéléséhez.

Az általunk életre hívott csendesnapokat megelőzően tantestületünk is részt vett az évindító lelki alkalmon, amikor Győri Péter Benjámint szolnoki lelkész szolgált közöttünk. Az ő témaválasztása (Mt 5,13–16), gondolatindító áhítata olyan aktuális volt, hogy a tanév ígését is ebből választotta pedagógusközösségünk: „*Ti vagytok a föld sója.*” [Mt 5,13].

Erre a gondolatra építettük fel az 1–6. évfolyamot érintő lelki alkalmakat október 16-án. A közös napindító áhítaton Nagy Ervin lelkész szólította meg a gyerekeket. Együtt keresték a választ arra a kérdésre, hogyan válhatunk példává

mások előtt, mit kell tennünk ehhez? A jézusi válasz egyértelmű: váljatok sóvá, amely mindent megízécs, legyetek világosság, amely fényességet hoz a világba, rámutat az igazságra. A továbbiakban három korosztályra osztva munkálkodtak a tanulók 1-1 hitoktató és osztályfőnökeik segítségével. Különböző feladatokat kaptak a témához kapcsolódva, így pl. a legkisebbek gyertyatartót készítettek sóliszt-gyurmából, amelyet apró gyöngyökkel díszíthettek. A 3–4.-esek a záró istentiszteleti alkalom oltárképét készítették el mozaikdarabkákból. Az 5. és 6. osztályosok némajátékot, illetve rövid jeleneteket mutattak be. A délelőtt gyermek-istentisztelettel zárult, ahol a liturgiai szolgálattelvők szintén tanulók voltak. Ervin bácsi útravalóként biztatta kis gyülekezetét, keressék azt a személyt, aki képes visszatükrözni a világosságot, aki maga a világosság: „*Én vagyok a világ világossága, aki engem követ, nem jár sötétségben, hanem övé lesz az élet világossága.*” [Jn 8,12]. Búcsúzás előtt még sor került egy szép, reméljük hagyományá váló eseményre: az elsősök köszöntésére, befogadására.

A felsős és gimnáziumi közösségek csendesnapja november 20-án volt. Először annak a színdarabnak a bemutatására került sor, amelyet Nánai László Endre segédlelkészünk írt és tanított be diákjainknak a reformáció ünnepére. Ezt követően Nagy Ervin lelkész mondta el átvezető gondolatait a reformáció üzenetétől kezdve az egyház szerepén keresztül az egyes emberig. Beszéltek énképünk alakulásáról, változásáról, valamint Istenhez való viszonyunkról életünk egyes álló-

másain. Ez a gondolkör már a kiscsoportos beszélgetésekre hangolt bennünket. Osztályonként szintén 1-1 hitoktató, illetve lelkész vezetésével és az osztályfőnökök részvételével folytak ezek a beszélgetések. Többen önismereti játékokkal igyekeztünk fesztelenebb légkörben megnyilatkozásra bírni a gyerekeket és beszélgetni velük jó és rossz tulajdonságaikról, a nyugalom és aggodalom mi-benlétéről: mitől félnek, melyek azok a dolgok, amelyeket nem, vagy csak nehezen fogadnak el. Beszéltek arról is, hogyan lehet Istenben bízva megoldást találni problémáikra, kérdéseikre. A csendesnap utolsó felvonása Nagy Ervin és Nagy Ervinné lelkészűnő szolgálata volt, amelyben egy gyöngyfűzért készítettünk. Tizennyolc gyöngy összefűzve az életutat jelképezte, életünk legfőbb szakaszain vezetve végig. A különböző színű és nagyságú gyöngyök különböző jelentést hordoztak. Ezeknél megállva, jelentésüket kibontva, versek, zenei betétek segítségével vált – remélhetőleg minél több fiatal számára – érthetővé a gyöngysor jelentése. Az osztályonként kartonra elkészített gyöngysort magukkal viheték a gyerekek és további elmélkedésre, továbbgondolkodásra biztattuk az osztályközösségeket.

A fenti alkalmak csak vékony szeletei az iskolánkban folyó munkának. Mégis fontos állomások, hiszen ezeken keresztül is Isten szeretetét, az általa felkínált kegyelmet szeretnénk közvetíteni tanulóink felé.

NAGYNÉ GYÖRGYI SZILVIA

Vak vezet világtalant

Egyszer egyik kedves barátom mesélt egy „aranyos” történetet: Sétált Pesten az utcán. Amint megállt egy forgalmas kereszteződésnél, megszólította valaki: – Elnézést! Segítene átmenni a kereszteződésen? – Ő kézen fogta és szépen átsétáltak. Mikor átértek, akkor derült ki mindkettőjük számára, hogy *sorstársak*. Mindketten vakok voltak, de mégis tudtak segíteni egymáson.

Sokan kellemetlenül, feszélyezve érzik magukat vak emberek társaságában. Ez teljesen érthető, de máshogy is lehet – máshogy könnyebb mindkettőjük számára. Nem kell aggódni, hogy esetleg

rosszul csinálunk valamit. Nem lehet annyira rosszul csinálni. Elég kitartanunk a kezünket, mint amikor belénk karol valaki, és menni. Csak szólni kell a padkák, ajtók, lépcsők előtt. Egy vak ember nem más, nem ő maga más, hanem csak az életmódja.

Van, aki aktívabb egy látónál is – táborokat, tábortalálkozókat szervez, országos szinten. Egy ilyenben vettem részt én

is. Eleinte, amikor megismertem őket, én is néha féltem egy kicsit, nehogy valami rosszat csináljak. De hamar belejött az ember. Meglepődve tapasztaltam, hogy jó néhányan milyen bátrak. Kacsaringós hegyi utakon meg sem kottyant nekik pár „rövidke” túra. A jobbik még csocsóban is könnyedén megvernek egy „látót”.

Én nagyon jól érzem magam köztük. Ugyanúgy lehet velük beszélgetni, focizni és így tovább. Egy vak ember nem kevesebb, sőt: sok esetben több.

Ez is történt az ősszel: MAEK

Legnagyobb, s legemlékezetesebb rendezvényünk 2006 őszén a MAEK volt, október 13-án és 14-én. Harangszó újságunk előző számának első oldalán részletesen beharangoztuk az eseményt, s most örömmel tekintünk erre vissza. MAEK: Magyar(ul beszélő) Evangélikusok Első Konferenciája Orosházán. Sőt – a tényekből kiindulva –, úgy is nevezhetjük, hogy a magyarul beszélő evangélikusok első világtalálkozója, hiszen a világ több országából képviseltették magukat a magyarul beszélő evangélikusok. Voltak itt Németországból, Ausztriából, Svédországból, Angliából, az Egyesült Államokból, s persze kiemelten tesszük közzé, hogy a szomszédságból, azaz Erdélyből (annak közelebbi és messzebb fekvő részeiből, még Brassó mellől is), valamint Szlovákiából. S nem felejtendő el, hogy hazai vendégek is voltak, hiszen egyházmegyénként 1 hivatalos küldött mellett 10 résztvevő jöhetett a konferenciára. Voltakegyházmegyék, amelyek engedélyt kértek a kontingens túllépésére, s akadt, ahonnan nem, vagy csak minimális volt az érdeklődés. Így szépen létrejött egy kiegyenlítőds.

Október 13-án, pénteken este az ünnepi istentisztelet igehirdetője Ittész János püspök volt, és a megnyitó előkelő vendégei után kellemes közösségben telt az ünnepi fogadás iskolánk dísztermében. A nyitó alkalom gazdag tartalmú műsorának egyik jeles szereplője volt Claudia Zorbas, iskolánk magántanulója, aki már a világ nagy színpadaihoz is lassan hozzászokik, mivel Istentől csodálatos zenei képességet, pazar tehetséget kapott, s

úgy szólaltatja meg a hegedűt, hogy könnyedén emeli fel a zenéjét hallgató ember lelkét az éteri magaslatokba.

Október 14-én volt a konferencia napja, nyitó áhítattal, előadásokkal, illetve bemutatkozásokkal. Az alap gondolat egyszerű volt: szétszórva élünk mi magyarul beszélő evangélikusok (még hazánkon belül is, nemhogy a nagyvilágban), és szükséges lenne az egységteremtő Lélek munkájának emberi szférát, teret adni a jövőben. Egyszerűbben: törődünk kellene egymással.

A bemutatkozások sorába belefért egyházi iskolánk kisdíákjainak a szolgálata is. Előttük, utánuk pedig megható volt hallgatni a világ különböző országaiból jött képviselők megszólalását. Egy kicsit mindenki elfoglalt volt, hiszen ismert műfaj a bemutatkozás, de sosem tudja az ember, hogy éppen ott és éppen akkor mi is lenne a legfontosabb, amit nem szabadna kifelejtenie, vagy mi az, ami nem közérdekű, csak az időt darálja. Nem érhetetlen, hogy a bemutatkozások egyenletlenül sikerültek, de alapjában véve mégis nagyon jó volt rálatni egymás életére.

A délutáni irodalmi és igei alkalomra az iskolánkkal szembeni volt zsinagóga-épületben került sor, amely jelenleg Orosháza egyik nagyon szépen felújított épülete „Művészetek Háza” névre keresztelve. (Ez az az épület, amelynek homlokzatáról tatarozás címen az előző városvezetés letörölte a vallásos hitből fakadó feliratot. Újra és újra igazolódik: akik Istent akarják kiradírozni, azokat Isten megint a maga módján. S még ezután lesz az Utolsó Ítélet. De nekünk is, úgy-

hogy látva Isten félelmetes hatalmát, jobban tesszük, ha csendben magunkba szállunk, és az eleven szentet nem a magunk fejére gyűjtjük.)

Az irodalmi előadás után látványos és tartalmas záró áhítatra került sor ugyanitt, s úgy is mondható, hogy ez a szép éneklés, imádság, áldás mintegy felszentelte azt az épületet, ahol hajdan ugyancsak vallásos, hívő emberek dicsérték az egyetlen Istent.

Ezt a MAEK-alkalmat az országos egyházzal közösen szerveztük, országos vezetőink (püspökeink, irodaigazgató, titkár) fáradoztak azért, hogy megfelelő legyen a szellemi tartalom, mi, orosházaiak pedig arra koncentráltunk, hogy a megfelelő tartalomnak megfelelő keretet, helyszínt, körülményt biztosítsunk. Vendégeink kedves visszajelzéseiből arra következtethetünk, hogy ez sikerült.

Sok segítséget kaptunk, és köszönettel tartozunk azoknak, akik minden érdek nélkül, s jó szívvel segítettek: a művelődési ház igazgatója, Gonda Géza, a Kodolányi Főiskola igazgatója Dr. Janowszky Sándor és munkatársa, Csehne Kristóf Judit. S voltak nyitott szívű családok, akik térítésmentesen és szeretettel fogadtak be idegeneket, ahogy a Biblia írja, gyakorolták a vendégszeretetet: Szász Zoltánék, Pál Tamásné, Csehi Józsefné, Szluka Mátyásné, de köszönettel és hálával gondolunk azokra is, akik szintén felajánlották a segítségüket.

Munkatársaink segítségét is megköszönjük, de kötelességünket teljesítettük.

RJ

Két napig nekünk Orosháza volt az evangélikus világ közepe

Nagy örömmel utaztam Orosházára október közepén a magyar evangélikus találkozóra. Már az úton megleveledtek gyermekkori rokonlátogatásaim emlékei. Hol nagy, hol kisebb családdal jártam ott, mindig szívmengető volt a fogadtatás és jó volt együtt lenni.

Nem csak a vér szerinti, hanem a lelki rokonokkal való találkozás is hívogatott. Az országos egyházi eseményeken ritkán tudok részt venni, ezért jóleső izgalommal vártam a sok régi jó ismerőst, ifjúkori barátot is. Meglepetésekben nem is volt

hiány, örömmel és csodálkozással fedeztük fel egymást. Találkoztam diákkori ifjúsági óráink lelkes látogatóival, régi munkatársakkal, papcsaládok immár felnőtt gyermekeivel és szüleikkel, a pár éve Brassóban tartott finn–magyar nyelvi tábor helybéli lelkészrészvevőivel, '56-ban elmenekült lelki testvéreinkkel és még sorolhatnám, ki mindenkivel.

Számomra a két nap végig ennek a lelket frissítő és melengető érzésnek a jegyében telt, és a találkozó programja még erősítette is bennem ezt a hangulatot. A

nyitó istentisztelet áhítata, a gyönyörű zene és az énekek, a megszólalók szép, tiszta, okos szavai mind Istent áldó jelenlétét sugározták. Szili Katalin házelnök üdvözlölte nekem így szóló: de jó itt lenni köztetek. Akkor és ott megszűnt a külvilág zaja, és kézzel foghatóan áradt a szeretet.

A másnapi együttlét az evangélikus iskola dísztermében, majd délután a Művészetek Házában tartalmas, érdekes és fordulatos volt. Szívesen hallgattuk püspökeink előadását Bibliáról, egyházzal,

történelemről, családról, s benne az egyes emberről. A küldöttek bemutatkozása során megtudtuk, hogy ez a kis magyar evangélikusság – nem is tudom, hogy vagyunk-e félmillióan – az egész világba szétszóródott, minden földrészen ott vagyunk. Megható volt hallgatni erdélyi és felvidéki testvéreink bizakodó terveit, örültünk a pici, összetartó és élő gyülekezeteknek, és szomorúan fogadtuk a panaszos híreket.

A délutáni műsor az erdélyi dalos, a budapesti muzsikós és a felvidéki versmondó előadásában a magyar kultúra szépségét, mélységét és humorát idézte. Szép záróakkordja volt a világból össze- gyülekezett magyar evangélikusság találkozójának. Az elbocsátó, búcsúztató közös éneklés méltó befejezése lett a két- napos gazdagító együttlétnek.

A találkozó színhelye és házigazdája az evangélikus iskola volt. A tanárok és a diákok mindnyájan lelkesen, szívélyesen, hozzáértően segítettek és szolgálták ottlétünket. Az udvariasság és a szüntelen mosolygás jut róluk eszembe, amint felszolgálták az ebédet, segítették tájékozódásunkat a házban vagy bármi más tettek értünk, pedig szabadidejüket áldozták ránk. A programot színesítette műsoruk, a csodálatos hegedűslány, az angyali kórus vagy a népballada művészi előadása.

Őszintén örülök, hogy apai őseim szűkebb hazája szép, méltó keretet és tartalmat adott a Magyar Evangélikus Konferencia megalakulásának, indulásának. Köszönöm, köszönjük érte tett áldozatos munkáját az orosházi gyülekezetnek és mindenkinek személy szerint.

CSEPREGI PIROSKA

Ajándék

Vári Laci bácsi Zombai utcai házában szívesen látott vendég vagyok. Így volt ez mindig, hosszú évek, évtizedek óta, amikor még feleségével, Anci nénival ketten fogadtak és láttak vendégül, nagy szeretettel, kedvességgel.

Anci néni, türelemmel viselt, hosszú betegség után, már elment, de emléke szinte kézzel foghatóan mind a mai napig jelen van otthonukban, Laci bácsival folytatott beszélgetéseinkben.

Pedagógus volt ő is: tanítónő. Közös hivatásuk még szorosabbá fűzte amúgy is harmonikus, megértő házastársi kapcsolatukat. Gyermeük nem lévén minden szeretetüket tanítványaiknak adták. Legboldogabbak a tanterem vagy otthonuk falai között voltak.

Laci bácsi 96 évének terhét bölcs derűvel hordozza. Szívesen mondja magát 97 évesnek, hiszen a 96. életév betöltésével a kilencvenhetedikbe lépett! Születésnapja alkalmából megkereste őt a Békés Megyei Hírlap munkatársa, a Városi Televízió riportot készített vele.

38 évi hűséges és kiemelkedő pedagógusi munkájáért kitüntetésben is részesült. Amikor életéről, munkájáról, sokszor küzdelmekkel teli hosszú pályafutásáról beszél, újra és újra előbukkan belőle a pedagógus. (Ennek még ifjú korában folytatott teniszedzői tevékenysége sem mond ellent.) Büszke örömmel említi, hogy annak idején a kántori oklevelet is megszerezte. Pályája kezdetén kántortanító volt.

Legutóbbi látogatásomkor Laci bácsi fontos megbízatással bocsátott el. Ajándékot kíván átadni az evangélikus egyháznak. Az ajándék egy kb. 110×70 cm méretű, bekeretezett, hímzett gobelin-

kép. „Jó pásztor”-ábrázolás. Mellette saját kezűleg írt levélke, amely szerint:

„Ezen képet készítette 1939 és 1941 között Váriné Sin Anna, adományozza Vári László ny. tanító, az Orosházi Evangélikus Egyháznak, azzal a kéréssel, hogy a mindenkori Evangélikus Iskolánál helyezze el örök megőrzésre, és ott tegyék méltó helyre.”

Laci bácsi azért döntött így, mert 20 évén át az államosított és lebontott Evangélikus Gimnázium helyén épült 2. számú Általános Iskolában tanított. „Születésem óta evangélikus vagyok, és az leszek halálomig.” – írja és hozzáteszi: „Személyi emlékeimet a jelenlegi Evangélikus Iskolának adom”. Ezek egyik becses darabját, első kántortanítói díjlevelét a képpel együtt adja át, azzal a kéréssel, hogy azt egyházközségünk levéltára őrizze ezután. A díjlevél első bekezdése szó szerint így szól:

„A bábonymegyeri evangélikus egyházközség, a folyó 1937 évi szept. hó 12-én tartott törvényesen egybehívott rendkívüli közgyűlésén Vári László urat rendes kántortanítóul megválasztván, ezen állásra, ezennel szeretettel meghívja.”

A gobelinkép már iskolánkban van, a díjlevelet levéltárunk őrzi. Laci Bácsinak ezúton mondunk köszönetet, hálás szeretettel. Isten áldja meg és adjon neki még további szép éveket, jó egészségben!

FÜRST ENIKŐ

1956-os emlékezés vasárnap délután

2006. október 22-én, vasárnap 17 órai kezdettel dákjaink megható előadására került sor a templomban. Tyukodi Rita és Deák Péter tanáraink készítették fel a diákokat erre az előadásra, amely történelmi bepillantást engedett elkötelezett érzelmi alapon a hajdani, 50 évvel ezelőtti események drámai menetébe. A tisztes létszámú gyülekezet meghatódva és csendben fogadta a diákok korrekt és lelkes előadását.

Az orosházi áldozatokról Koszorús Oszkár helytörténész tartott előadást a tőle megszokott felkészültséggel, tudással, szavaival felevenítette az akkori eseményeket. Harangszó újságunk őszi számában is olvashattunk tollából az orosházi áldozatokról, akik valamilyen formában áldozatot hoztak a magyar szabadságért (Szendi Horváth József, Bencsik Elek, Csepregi Lajos Péter).

Megható volt az is, amikor Szendi Horváth Zoltán az édesapjára emlékezett a nagy létszámú gyülekezet előtt. Szívbe markoló módon ecsetelte a családi fájdalmat, ami egyben nemzeti fájdalomként is megjelent.

Mostani számunk 16. oldalán olvasható – ugyancsak Koszorús Oszkártól – életrajz további orosháziakról, akik kárvallottjai voltak a diktatúrának (Pusztai Sándor, Szelezsán Mihály, Süle László).

Ekkor még nem tudhattuk a 2006. október 23-i tragédiát, hogy az 50 éves évfordulón Budapesten újra ropognak a rendőrségi fegyverek, s vér folyik majd a pesti utcán. Sajnos mérhetetlen szégyenként vonul be a történelem kitörölhetetlen lapjaira, hogy miként vertek össze ártatlan, békés embereket egy szabad és demokratikusnak tartott országban (vö. Dr. Győri József budai felügyelő testvérünk beszámolójával a 21. oldalon).

RJ

Orosházi arcképvázlatok 1956-ból

Az Orosházi Harangszó 2006 őszi lapszámában három 56-os orosházi evangélikus portréját tettük közzé. Szendi Horváth József nem egészen 35 évesen vesztette életét, Bencsik Elekre 7 év börtönbüntetést róttak ki (amit le is töltött), a gimnazista Csepregi Lajos Péter „csak” másfél évet kapott, későbbi pályáját azonban tönkretették, 53 évesen fejezte be életét.

„Bűnük” annyi volt, hogy felléptek a diktatúra ellen.

Most a 20 éves korában Sztálinvárosban lelőtt orosházi Pusztai Sándorról, az első fokon 18 évre ítélt szentetornyai Szelezsán Mihályról, és a több mint 1 évet börtönben és internálótáborban töltő Süle Lászlóról szólunk, a magyar forradalom fél évszázados emlékévében.

PUSZTAI SÁNDOR

(Orosháza, 1936. március 31.–

Sztálinváros, 1956. október 27.)

mintakészítő, az 1956-os forradalom áldozata

„A sodró napokban szomorúan értesültünk, hogy az 1955-ben érettségizett tanítványunk, Pusztai Sándor Sztálinvárosban, munkahelyéről hazafelé tartva »vértanú« lett. November 1-jén a forradalom oldalára átállt orosházi tüzérezredosztály parancsnoka vezényelte katonai tiszteletadással, a gimnáziumi tanulók és a tantestület jelentős számú részvétele mellett egyházi szertartással temettük el az alvégi temetőben. Az iskola ifjúsága és tantestülete nevében Fancsovits György kollégánk búcsúzott az elhunytól.”

Igy írt róla Keller József *A gimnázium története Orosházán 1933–1998* című, 1999-ben megjelentetett kötetében.

Szülei, az evangélikus Pusztai Sándor (1907–1966) építész és Zsoldos Terézia (1914–1982) háztartásbeli 1935. július 14-én kötött házasságát az orosházi református templomban áldották meg. A következő évben megszületett Sándor fiuk, majd 1943-ban Judit lányuk.

Édesapja tekintélyes ember volt, neve szerepel Orosháza község előljáróságában, a községi mérnök Kovács Lajos mellett mint építómester, ő a műszaki ellenőr. Mikor Kiss János könyvkötő lemondott az Orosházi Ipartestület elnöki címéről, az 1947. februári közgyűlésen Pusztai Sándort választották meg erre a tisztségre. Bekapcsolódott az országos politikába is; az 1947. augusztus 31-én tartott úgynevezett „kékcédulás” választáson a Demokrata Néppárt (DNP) a legnagyobb ellenzéki párt lett 60 mandátummal. A párt célja „a keresztény állameszme diadalra juttatása demokratikus kormányforma keretében”. Ide jutott be Pusztai Sándor is, a Békés megyei listáról. A más néven Baran-

kovics-pártnak is nevezett parlamenti erő tagjai között szerepelt ez időben dr. Bálint Sándor szegedi egyetemi tanár, Rónay György író és a közelmúltban elhunyt országgyűlési korelnök, dr. Varga László. Ebben a politikai szervezetben hitt az apa, amely „keresztény nemzeti alapon álló, világnézeti, de nem egyházi vagy felekezeti párt, amely minden hívő politikai képviseletére vállalkozik.”

1948-ban a kommunisták követelésére a Demokrata Néppárt ellen adminisztratív intézkedéseket foganatosítottak, még a vezér Barankovics István hírlapíró sem tudta megakadályozni a párt felbomlását. Azt is tudjuk, hogy a belügyminiszter az ipartestületeket 1949 októberében felszámolta, de a Pusztai Sándor vezette orosháziak már 1949 márciusában kimondták megszűnésüket. Egy most publikált 1950-es jelentésben azt olvashatjuk, hogy a Demokrata Néppárt volt tagjai illegálisan szervezkedtek Orosházán. Vezetőjük az orosházi Csizmadia András, egykori országgyűlési képviselő volt, de részes ebben Fürst Ervin evangélikus lelkész, dr. Papp Károly volt főjegyző, Pusztai Sándor volt Demokrata Néppárti parlamenti képviselő és Zahoray József plébános.

Nem csoda, ha ilyen előzmények után Pusztai Sándornak (és vele együtt sok száz, ellenségnek tartott tősgyökeres orosházinak) el kellett hagynia szeretett szülőföldjét, Miskolcon kapott munkát.

Az ifjú Sándor mögött megváltozott a háttér. Általános iskolai tanulmányairól Pleskó Ferenc volt osztálytársától annyit tudunk, hogy a meszes-kisközi evangélikus iskolába jártak, ahol a most 95. évben járó Frenyó László volt az igazgató és Csizmadia Lajos az osztályfőnök. Emlékezete szerint Sándor udvarias, okos gyerek volt, mindenki szerette, ő is többször megfordult családi házukban. Bár Sándor az általános iskolát szép tanulmányi eredménnyel végezte el, mégsem vették fel a helyi Táncsics Mihály Gimnáziumba.

1951-ben a nagy múltú, iskoláiról és

régi váráról híres Zemplén megyei Sárospatakon, a református gimnáziumban kezdte meg tanulmányait. A sport mellett a matematika érdekelte, sikereinek köszönhetően társai előtt tekintélye lett. Aztán az 1953–1954-es tanévben, nyilván a politikai „olvadás”-nak köszönhetően sikerült hazajutnia. Ekkor avatták az új Táncsics Gimnáziumot, a harmadik osztályt már itt kezdte (társai az első két gimnáziumot a volt polgári iskola épületében végezték).

Pusztai Sándor egykori, ma is Orosházán élő, és általunk elért gimnáziumi osztálytársai (Bánki Horváth János, Szabó Sándor, Varga László) szerint Sándor tehetséges, törekvő, udvarias gyerek, jó barát volt, aki igyekezett mindig az élen lenni. Tanulásban és a sportban is. (Ezt a napokban Glózik Pál tanár úr, testnevelője is megerősítette). Magas, vékony alkatú volt, a magasugrásban és a gátfutásban ért el jobb eredményeket, a megyei atlétikai bajnokságok mellett országos középiskolai versenyekre is eljutott.

A magyart Korom Erzsébet, a történelmet Garai Lajos és Fancsovits György, az oroszot Kisvárdai Károly, a matematikát Békési Lajos tanította nekik, aki osztályfőnökük is volt. A földrajzot Keller József, a biológiát Imreházi Károlyné, a kémiát Kazár József, a fizikát Bor Pál oktatta. A kedvenc tantárgyat, a testnevelést pedig Szabó László és a már említett Glózik Pál.

Az 1954–1955-ös tanévben összesen 546 tanuló járt a Táncsics Gimnáziumba, a IV. B osztályban tanuló Pusztai Sándor jeles eredménnyel végzett. Szeretett volna mérnök lenni, de hiába volt a szép tanulmányi eredmény, hiába ment neki a matematika az átlagosnál sokkal jobban, az uralkodó politika szempontjából rossz származása miatt nem vették fel az egyetemre. (Osztálytársai, akik nem ismerték családi háttérét, igen csodálkoztak, hogy nem tanulhatott tovább).

A vasútnál helyezkedett el kocsirendezőként, majd egy-két ismerőse azt ajánlotta, menjen Sztálinvárosba. Judit húga szerint ez 1956 tavaszán lehetett. Sándor egy laboratóriumban helyezkedett el, majd mintakészítő lett. Közben ott is sportolt, versenyekre járt, több újságcikket mutatott, amelyben szerepeltek eredményei.

1956. október 29-én, hétfőn reggel édesanyja táviratot kapott, amit az első percben nem értett pontosan. Valahogy úgy szólt, Sándor meghalt, hazaszállít-suk vagy itt temessük el? Először Miskol-

con dolgozó férjére gondolt, aztán meglátta a táviraton a feladás helyét, Sztálinvárost. Judit lánya szerint egy perc alatt tíz évet öregedett, mikor eljutott a tudatáig az, hogy elvesztette egyetlen fiát. Judit akkor 13 éves volt, az 1. számú Általános Iskola nyolcadikos tanulója.

Sándor egykori osztálytársainak elmondása szerint kijárási tilalom volt, ő este ment haza, s felszólítás nélkül lőttek, a golyószóró tűzvonalaiba került. A halotti anyakönyvi kivonatban erőszakos halál, haslövés szerepel. Judit úgy tudja, a nyaki ütőeret is eltalálták. Sztálinvárosi barátai nyitott teherautón hozták Orosházára. Mély döbbenet lett úrrá a városban, sokan ismerték Pusztai Sándort és a családot, nagybátyját, a vívó Zsoldos Pétert is. Fennmaradt a hangos híradóban felolvasott értesítés:

„Ma délután 2 órakor a Kossuthszobornál kezdődő koszorúzási ünnepség keretében temetjük el a forradalom első hősi halottját, ifjú Pusztai Sándort, aki a dunapenteleli harcokban esett el. A gyászszertartás a hősi emlékmű előtt fél 3-kor lesz és utána kísérik ki hősi halottunkat a magyar honvédek hősi temetőjébe. Forradalmi Tanács: Nagy Lajos”

November 1-je volt, több ezer ember rőtta le kegyeletét, közöttük e sorok írója, mint elsős gimnazista is ott volt! A Hősök szobránál Kristóf Bertalan tüzér őrnagy Bocskai-sapkában és karddal vezényelt, a tömeg elindult a temetőbe. Diáktársai (Bánki Horváth Jánosra, Gombkötő Lajosra és Tóth Sándorra emlékeznek) vállukon vitték a koporsót a sírhelyig. Molnár István református lelképásztor hirdette a vigasztalás evangéliumát, Bereczki András kántorizált. Az iskola nevében Fancsovits tanár úr szólott. Idős Pusztai Sándor a közlekedési nehézségek miatt késve érkezett Miskolcra, a koporsó leeresztésével várni kellett a futva érkező apára.

SZELEZSÁN MIHÁLY

(Szentetornya, 1934. október 18.–)

MÁV kocsirendező, 1956-os elítélt

Szentetornyai házuk előtt naponta többször elhaladt az Orosházát és Szentet összezekötő vonat. Apja a szomszédos állomásról indult a 12 órás munkára és ide tért meg a 24 órás pihenésre. Ehhez igazodott a család, ez volt életük rendje.

Mihály eszmélésétől kezdve csodálta a vasút világát, szerette a mozgalmas életet, megnyugtatta az anyagi biztonság. Mikor pályaválasztására került sor, mégsem ide, hanem Budapestre ment, hogy

kitanulja a lakatos szakmát. Három éves fővárosi kiruccanás, kis vargabetű után mégis vasutas lett, apja nyomdokaiba lépett. Néhány esztendő múlva azonban a forradalom közbeszólt, meg kellett válnia a vasúttól, aztán már soha többé nem talált vissza választott hivatásához.

Édesapja, Szelezsán Mózes, a Bihar megyei Kisházáról származó vasutas, édesanyja Éliás Erzsébet háztartásbeli, régi szentetornyai evangélikus család tagja. (Mihályon kívül még két, ma is élő gyermekük született, 1936-ban Erzsébet, 1940-ben József.) A kopogi evangélikus iskolában végezte el az alsó négy osztályt, majd a Baki iskolában folytatta tanulmányait. 1948 szeptemberében merészet gondolt, két társával Budapestre mentek, a csepeli Weiss Manfréd gyárba vették fel őket tanoncnak. Mihály a lakatos szakmát választotta. A hét első három napján a műhelyben gyakorlati munkát végeztek, a második három napon pedig az iskola padjaiban ültek, tanultak. Ennek eredményeként 1951-ben lakatos szakmunkás bizonyítványt szerzett.

Ezután hazajött Szentetornyára és követte édesapja példáját, aki az orosházi vasút alkalmazottja volt, ő is itt kapott munkát. Közben a MÁV helyi futballcsapatában jeleskedett, mint jobbszélső, de nem sokáig, mert a sportot támogató Katona Gábor állomásfőnököt Békéscsabára helyezték. Hívta Mihályt, erősítse a csabai vasutasok csapatát.

Beköltözött Csabára, 1954 novemberében azonban besorozták katonának. Főnöke közbenjárására nem vitték el Miskolcra, hanem Csabán az élelmiszerraktárban dolgozhatott, hétvégén kipihenhet hódolhatott szenvedélyének, a labdarúgásnak. Sőt, mivel elégedettek voltak játékával, ő is igyekezett a jó kapcsolatra feletteseivel – elintézték azt is, hogy 1 év után leszereljék. Visszatért a vasúthoz, tanfolyamokat végzett, kocsirendezői, majd tolatásvezetői munkakört töltött be.

Alig ünnepelte 22. születésnapját, mikor kitört a forradalom. Fialat és független volt, már megtapasztalta a rendszer igazságtalanságait, cselekvő részese kívánt lenni a történelemnek. Ott volt min-

denütt, ahol történt valami, a tömeggyűlések, tüntetések, felvonulások aktív résztvevőjévé vált. Ezekben a napokban barátkozott össze jobban munkatársával, Lévai Istvánnal, akivel egyidősek voltak és hasonlóan gondolkodtak. A maguk eszközeivel azt akarták megakadályozni, hogy a szovjet hadsereg bejőjön Békéscsabára. Úgy hitték, ha a telefonvonalakat elvágják, megbénulnak az oroszok. Erre több tucat kábelt elvágtak. Igyekezett jól informált lenni, a rádió rendszeres hallgatása és a Pestről érkező újságok olvasása mellett állandó kapcsolatban voltak a fővárosból jövő vagy éppen odatartható vonatok személyzetével. Feszülten várták a forradalom híreit.

Egyik nap azt hallották, hogy az oroszok a romániai Kürtös felől vasúton jönnek a forradalom leverésére. Azonnal összeállítottak egy szerelvényt, a mozdony mellett néhány személyszállító kocsit, meg 10-12 úgynevezett póre kocsit indult Lökősházára, a határ innenső oldalára. Sok lelkes civil is csatlakozott hozzájuk, körülbelül fél kilométer hosszan felszedték a síneket, amiket a nép a kocsikra rakott és beszállították a csabai állomásra. (Végül a szovjetek közúton érkeztek.)

1956-ban ritkaságszámba ment a stencilgép. Jó szállítási kapcsolatban voltak a csabai baromfifeldolgozóval, ahol hozzájutottak a sokszorosítógéphez. Ő is részt vett ebben a munkában, a rölapok terjesztésében. Egyet értett a követelésekkel: vonják ki a szovjet csapatokat Magyarországról, szüntessék meg a statáriumot, állítsák bíróság elé a súlyos károkat okozó sztálinista-rákossista politikusokat. Legyenek szabad választások, jöjjenek létre a munkástanácsok, javuljon az életszínvonal.

A csabai vasútállomáson megalakult a munkástanács, ahová Szelezsán Mihályt is beválasztották. Értesültek arról, hogy a fővárosi lakosság éheznek. Békéscsabáról több vagon élelmiszert, baromfit szállítottak a fővárosba, elsősorban a Barneváltól. A forradalmi események miatt egy vagon szőlő rekedt a csabai állomáson, amit Bulgáriából szállítottak valahova. Ezt a lakosság számára értékesítették.

Belépett a nemzetőrségbe is, több ízben fegyveres szolgálatot teljesített a város közbiztonsága és vagyonvédelme érdekében. Ez néhány napig tartott, utolsó szolgálati útjuk azonban majdnem végzetessé vált. November 3-án késő este vonultak ki az Orosházi útra, északai járőrözésre, hármasban, Lévai István nemzetőrtársával és egy rendőrrel. Hajnalban Csanádapáca felől rettenetes dübörgéssel megjelentek az első tankok, páncélautók, és más járművek. Sehova nem tudtak elmenekülni az út széléről, szerencsére az oroszok nem lőttek rájuk. A rendőr elszakadt tőlük, Szelezsán és Lévai a sötétben

igyekezett visszajutni az állomás épületébe, amit a rendező pályaudvaron keresztül közelítettek meg. A városból már lövéseket hallottak, de akkor dermedtek meg igazán, mikor a vagonok között bujkálva a harmadik-negyedik vágány mellett meglátták az első fegyveres orosz katonát. A hatalmas tülerőt látva nekik eszük ágában sem volt védekezni, csendben visszakoztak. Aztán reggel hallották, hogy két embert lelőttek az oroszok, a Kiegészítő Parancsnokság emberét és egy rendőrt, az általuk is ismert forradalmi tanács elnökét, Fekete Pál tanárt pedig tüsként hajtották végig maguk előtt Békéscsabán.

Szelezsán Mihály tisztában volt azzal, hogy az idegen hatalom emberei és hazai kiszolgálóik nem tartják majd önvédelemnek a szovjetek elleni fellépést. Következik a megtorlás. Lévai Istvánnal az orosházi vasúttállomásra kérték áthelyezésüket, amit sikerült elérniük. Azonban 1957. február 28-án, négy-öt karhatalmista pufajkás megjelent az állomás és le tartóztatta őket. Szelezsánt Békéscsabára vitték a hírhedt Munkácsy utcába, ahol jól elverték, megbilincseltek, majd egy alagsori cellába lökték. Ez néhány napig így folytatódott, kihallgatás, ütlegetés. Ezek után a kistarcsai internálótáborba hurcolták. Sokan voltak ott, alig fértek a cellákban. Ha valaki engedélyt kért, hogy kimehessen az illemhelyre és nem futásban tette meg a folyosón az utat, gumibottal agyba-főbe verték. Ezek után visszavitték Békéscsabára, ahol újabb kínzások következtek, majd a gyulai börtönbe szállították.

Február elején Békéscsabán két fiatal, Máty Erzsébetet és Farkas Mihályt önként jelentkező pufajkások már kivégeztek, a félelem lett úrrá a városban. Ebben a légkörben Békéscsabán volt a szovjet mintára szervezett több vádlottas kirakatpernek, Polgár János és társainak, köztük Szelezsán Mihálynak a nyilvános tárgyalása. A vád „a népi demokratikus államrend megdöntésére irányuló szervezkedésben való tevékeny részvétel”. Szelezsán Mihályt első fokon 18 évi börtönre ítélték. Az elsőrendű vádlott, Polgár János 20 év, Lévai István szintén 20 év, Szlancsik János 18 év, Bóna Barnabás 15 év, Lengyel László is 15 év börtönbüntetést kapott.

Szelezsánt azonnal Budapestre, a Kozma utcai börtönbe, a Gyűjtőfogházba szállították. Dobozyakat gyártott, szalagfűrészsel és csiszológéppel dolgozott. A börtönélet Vácott folytatódott, itt egy gombgyárban munkálkodott. Fellebbezés után másodfokon 8 évre ítélték, végül 1962. június 22-én szabadult, 5 év és 4 hónapot töltött le.

Nem volt könnyű visszailleszkednie a civil életbe. Bár a legtöbben közömbösen viselkedtek vele szemben, néhányan

azonban kifejezetten ellenséges magatartást tanúsítottak. Családja mellett két idős szentetornyai, Petri Imre és Rostás Ferenc (volt katolikus igazgató-tanító) hősként tisztelte, amiért ellenállt a betolakodó idegen hatalomnak. Rájuk ma is szívesen emlékszik.

Szentetornyára érkezve rendőri felügyelet alá került: hetente, majd havonta kellett jelentkeznie. Először az orosházi gépállomásra vették fel traktorosnak. Aztán 1963. május 18-án házasságot kötött Muladi Erzsébettel, aki kiszabadulásától kezdve kitartott mellette és segítette őt. Együttal munkahelyet változtatott, belépett a szentetornyai Petőfi Tsz-be. 1965-ben megszületett egyetlen fiuk, Mihály. Ugyanakkor 1 év alatt villanszerelő szakmunkás bizonyítványt szerzett, amit kezdetben a termelészövetkezetben hasznosított. 1969-től az Orosházi ÁFÉSZ-hez hívták villanszerelőnek, a város és környéke szövetkezeti boltjaiban, irodáiban végezte napi munkáját, egészen 1981-ig. Közben nagy elhatározásra jutottak, önálló házat építettek. Emberfeletti munkával teltek napjaik, 1972-től 1974-ig saját erőből készült el szép házuk Gyopárosfürdőtől északra, a Szentetornyai úton.

Abban a hitben töltötte munkás hétköznapjait, hogy nem figyelik. Mikor 1977-ben Kiváló Dolgozó címre javasolták, az egyik vezető négy szemközt elbeszélgetett vele és közölte, úgy döntöttek, megadják neki a kitüntetést, továbbra is becsülje meg magát, de jelezte, tudnak „ellenforradalmi” múltjáról. (Ez 21 évvel történt 1956 után). Aztán a DÉLÉP munkatársaként az épülő Alföld Szálloda villanszerelési munkáit felügyelte, az első lépéstől a teljes megvalósításig. A műszaki berendezések gondozása mellett ő lett a karbantartók és a fűtők főnöke is. Ez a munkaköre egészen 1989 nyaráig tartott, mikor a nagy változások egyéni életében is jelentkeztek. A szerződéses üzemelésre kiadott Alföld Szálloda új bérlejtje nem újította meg státuszát, munkanélküli lett, majd 1 év után átminősítették előnyugdíjasnak.

Ma feleségével visszavonultan, kiegyensúlyozott, békés családi körben élnek, kényelmes szentetornyai otthonukban. A tragédia azonban őket sem kerülte el: fiának első házasságából származó gyermeke idén májusban meghalt. Mihály fiának Újvárosi Erzsébettel kötött második házasságából született Péter unokája, aki most 12 éves, és állandó jó kapcsolatban vannak velük.

Két elismerést kapott eddig: 1991-ben átadták neki az *1956-os Emlékérmét*, most 15 év után pedig *A Szabadság Hőse* kitüntetést.

* * *

SÜLE LÁSZLÓ

(Orosháza, 1920. szeptember 2.–)

munkástanácselnök, 1956-os elítélt

Harminchat éves volt, mikor kitört a forradalom. Mint más üzemekben, munkahelyeken, az Orosházi Gépállomáson is életre hívták a munkástanácsot, a dolgozók öngazgatási szervezetét. A párt és az általa felügyelt szakszervezet helyett rövid időre a munkások vették kezükbe az irányítást, a munkáltatói és érdekvédelmi feladatokat. A régi igazgatót elbocsátották, bekapcsolódtak a városi munkástanács megszervezésébe. A gépállomáson Süle László felé fordult a közbizalom, titkos szavazással a munkástanács elnökévé választották. Bizonyára szerepet játszott ebben az, hogy a törekvő, magát állandóan képző fiatalembernek tekintélye volt, tisztelték, becsülték. Benne látták azt, aki az új történelmi helyzetben helyt tud állni. Az életben és a munkában is kellő tapasztalata volt már, elvállalta a megtisztelő feladatot.

A Süle családról azt tudjuk, hogy az evangélikus elődök már jelen voltak Orosháza 1744-es alapításánál. Beszélgetésünkön kiderült, hogy Süle László Bécsben lakó lánya még régebbi, érdekes családtörténeti adatokat kutatott fel. Ezek szerint a Süle család egyik őse 1552-től Frauenfeld polgára volt, egy másik Süle 1633-ban a rostocki egyetemre járt, de volt közöttük pincemester is.

Az édesapa, Süle Mihály a géplakatos szakmát gyakorolta kiemelkedő színvonalon, édesanyja, Madarász Vilma szintén tősgyökeres orosházi familia tagja. A családi emlékezetben fennmaradt, hogy anyai nagyapja, Madarász János ácsmester egyik sokat emlegetett munkája volt az evangélikus templom tetőzetének összeépítése.

László a Zombai utcai evangélikus elemi iskolában kezdte tanulmányait, majd az alsó tagozat elvégzése után a polgári iskolában folytatta. Ennek befejezése után asztalosinas lett Szabó Péternél, de az akkor terjedő rádiózás sokkal jobban érdekelt. Csiszár Lajos rádióműszerész vette maga mellé, akinek a Vörösmarty

utcán volt műhelye. Közben a villanyszerelő szakmát is tanulta és a gyakorlatban is elsajátította, elvárásolta a technika minden újdonsága. Különböző munkákat végzett Orosházán és környékén, aztán egy szép és nagy feladatot kapott néhány munkatársával: részt vehetett Tolna megye villamosításának megvalósításában.

A munka befejezése után visszajött Orosházára, G. Szabó László alkalmazta, de más helyi műszereseknek, Bors Ferencnek, Csepregi Antalnak, Micsinay Ernőnek is besegített. Közben letette a mestervizsgát. Tóth Gyula ösztönzésére Szolnokra ment dolgozni, ahol jó sora volt, azonban besorozták katonának. A híradós zászlóaljhoz vonult be Debrecenbe. Napi kötelességeinek teljesítése mellett beiratkozott a felsőfokú fa- és fémipari iskolába, ahol technikusai képzést szerzett. Rádióműszereszként vitték ki a frontra, ahol egészen a Don-kanyarig jutott. Ott volt Sztálingrádnál, Voronyezsnél, minden szörnyűséget átélt. A szovjetek áttörték a frontvonalat, megindult a visszavonulás, hóban, fagyban, szakadt nyári ruhában. Különböző gépkocsikon menekültek Kijevig, majd hosszabb időt töltöttek Varsó egyik külvárosában. Kalandos úton érkeztek Debrecenbe, majd Budapest védelmére vezényelték őket. Az oroszok elfogták, s először Gödöllőre, aztán egy ceglédi fogolytáborba jutott. Hetek teltek el, míg helyet kapott egy Szolnokra induló vonat tetején, végül Békéscsabára utazott, majd haza, Orosházára. 1945 nyara volt ekkor.

Itthon teljesen új világ köszöntött rá, Bors Ferencsel és Tóth Gyulával közös műhelyt nyitottak. Szorgalmasan tanult, a rádióműszerész szakma mellett megszerezte a villanyszerelő és a géplakatos mestervizsgát is. Szerette a motorokat, a motorkerékpárokat, több verseny rendezésében is szerepet vállalt.

Aztán 1950-ben elindult Orosháza főutcáján a Keravill nevű, kerékpár-, rádió- és villamossági üzlet, ahol kezdetben besztott dolgozó, majd boltvezető volt. Aztán 1955-ben a mai Magtisztító Vállalat helyén lévő gépállomást elhelyezték a Csorvási útra. Mivel értett a mezőgazdasági munkagépekhez, traktorokhoz, a villamossághoz, és fel is kérték, érdekelte a kihívás, továbblépett. Autóvillamosági szerelő, aztán műszaki átvevő lett, majd az esztergapadokat üzemelte be. Mindig megoldotta a műszaki problémákat, sikeres ember volt, munkatársai tisztelték.

Így köszöntött a gépállomásra 1956 októbere. Csak egyetlen rádió volt a villanyszerelő-műhelyben, a dolgozók állandóan azt hallgatták. Süle László is jelen volt az október 28-ai nagy tömeggyűlésen, igyekezett tájékozódni Orosháza és

az ország dolgairól is. A gépállomási munkástanács megalakításánál elég aktív volt, többször hozzászólt, csitította a hangoskodókat, a sztrájk ellen foglalt állást. Ekkor az új vezetőség választására került sor, Marjai József főmérnököt is jelölték, ő azonban ezt nem vállalta. Süle Lászlót titkos szavazással választották meg az üzemi munkástanács elnökének, helyettese Szekeres István lett. Mikor megköszönte a bizalmat, legfontosabbnak tartotta azt, hogy az őszi vetés zökkenőmentesen fejeződjön be. A sztrájk mellett agitálókhoz szólva azt is kijelentette ekkor, hogy aki nem dolgozik, az nem kap fizetést. A gépállomás folyamatosan működött. Akadozott az alkatrészellátás, alig lehetett üzemanyagot beszerezni. Süle László, mint a munkástanács elnöke, az ülésezések helyett járta a környéket, igyekezett benzint és olajat venni. A raktárban szépen gyarapodott a készlet. Aztán rájött, valakik lopnak. Fegyveres őrseget állított az üzemanyag-raktárhoz. Vadászpuskás emberek éjjel-nappal őrt álltak. Még 1956 decemberében is bíztak abban, hogy a munkástanács megmarad a gépállomáson, azonban mind több jel utalt arra, hogy a munkástanács vezetőit korlátozzák intézkedéseikben. Visszatért a párt, megszervezték a karhatalmat, a munkástanácsok országos vezetőit letartóztatták, sőt megszüntették a működésüket.

Süle Lászlónak 1957. február 5-én felmondtak, majd letartóztatták. Tárgyalásán a megyei ügyészség két dolgot rótt fel neki: önző módon felvásárolta az üzemanyagot, illetve a másik súlyos vádpont

az volt, fegyveres őrseget szervezett az üzemanyag-raktárhoz. 1 évi börtönbüntetésre ítélték. Megkezdte ennek letöltését, de fellebbezett. Már letöltött 7 hónapot, mikor a Legfelsőbb Bíróság elengedte a hátralévő időt. A börtön kapujában azonban ismét letartóztatták, elvitték Tökölre, az internálótáborba, ahol ítélet nélkül még több hónapig élvezte a hatalom vendégszeretetét. 1958 nyarán szabadult.

Hazatérte után rendőrségi felügyelet alá került, minden héten jelentkeznie kellett. Itthon nem kapott munkát, ezért Várpalotán, a Talajjavító Vállalatnál helyezkedett el, majd a Mezőhegyesi Állami Gazdaságban. Mikor Orosházán felépült a vágóhid, visszajöhetett, aztán a MÉK-nél vállalta el a flamand válogatógép üzembe helyezését.

Közben elvégezte a közgazdasági technikumot, iparkamarai vizsgát is tett, olajkályhákat javított szerte a városban, sokan megismerték. 1964-től a Táncsics Mihály Gimnázium Ipari Szakközépiskolájának a műhelyfőnöke és a gyakorlati oktatás vezetője lett. Igyekezett átadni műszaki ismereteit az ifjúságnak, tanítványai is szerették. S ami fontos volt számára, a biztonság, az, hogy itt már nem bántották. 25 éve, hogy nyugdíjba vonult, de még évekig foglalkoztatták, ma is kapcsolatban áll egykori iskolájával.

1991-ben megkapta az *1956-os Emlékérmét*, 1994-ben a *Hazáért Érdemkereszt-et*, 2006-ban a *Szabadság Hőse* kitüntetését.

Most, 86 évesen a Mikes utcában él feleségével.

KOSZORÚS OSZKÁR

Az Orosházi Evangélikus Egyházközség 1956-ban

Onnan kell kiindulnunk, hogy 1944. október 6-án egész Békés megyét elfoglalták a szovjet csapatok. Az új rendszer kezdettől fogva az ateizmust tűzte zászlajára, megkezdődött az egyházi emberek üldözése, Magyarország rab nemzetté vált.

Egyházközségünkben Kovács Andor esperes mellett Fürst Ervin és Horémusz Pál gondozták a gyülekezetet, Gyurán György pedig hitoktató volt. 1948-ban államosították az egyházközség 13 elemi iskoláját és a gimnáziumot. Eltörölték a kötelező iskolai hitoktatást, felszámolták a protestáns egyesületeket, elvették az egyház földjét és két évszázada folyamatosan kifejlesztett, gondozott épületeit. Kovács Andort Gyöngyösi Vilmos lelkész, majd őt 1952-ben Aranyi József kö-

vette, aki első esperese is az ugyanakkor létrehozott Nyugat-Békési Egyházmegyének. A két lelkész mellett Tóth László volt a mindenes: kántor, bibliakör-vezető, pénztáros és jegyző, majd 1955-től Tóth Lenke is itthon folytatta szolgálatát, miután a diakonisszákat szélnek eresztették.

Az egyházat beszorították a templom falai közé. Figyeltették a templomba járókat, neveiket feljegyezték, gyorsírókat küldtek az istentiszteletre, hogy jegyzeteljenek minden szót. Ordass Lajos püspököt, aki az iskolák államosítását az egész nemzetre mért csapásnak minősítette, menesztették. Helyére a rendszerrel együttműködő Dezséry Lászlót tették.

Orosházán Aranyi József 1956-os távozása után édesapámat, Koszorús Osz-

☞ kár szentetornyai lelkészt hívta meg a gyülekezet, akit a zsúfolásig megtelt templomban Mekis Ádám püspökhelyettes iktatott be 1956. szeptember 2-án. Fürst Ervin volt az igazgató lelkész, aki 1934-től folyamatosan szolgálta az orosházi evangélikusságot. A jegyzőkönyv szerint 16 köszöntés hangzott el, főként az egyházmegyéből, de a helyi református, római katolikus és izraelita egyház lelkészei is szóltak.

Alig telt el néhány hét, kitört a forradalom. Megélnékült a város, az egyházközség is gyökeres változásokat várt, a diktatúrától való szabadulást. Az október 28-ai, körülbelül tízezer fős orosházi nagygyűlésen felkérték az egyházakat is, hogy delegáljanak küldötteket a városi forradalmi tanácsba.

Ezért másnap, október 29-én hétfőn este presbiteri gyűlést tartottak, amelyen Fürst Ervin igazgató lelkész és Tóth Antal másodfelügyelő elnöke alatt jelen voltak: Koszorús Oszkár, Gyurán György,

dr. Balás Ambrus, Bánki H. Sándor, Borsos István, Brodszky Sándor, Csepregi Bálint, Csizmadia Ferenc, Csizmadia József, Jankó József, Juhász István, Karsay János, Kersmayer Ferenc, Kiss András, Kun Sándor, Nyigri Sándor, Simon János, Sulkovitz József, Szula András, Sziráczki István, Tarr Pál, Torda Molnár Sándor és Tóth László, összesen 25 fő.

Az igazgató lelkész azt javasolta – amit el is fogadtak – hogy 6 képviselőt válasszanak sorszám szerint, akik szükség esetén e sorrend alapján kerüljenek be a forradalmi tanácsba. A presbitérium egyhangúlag megválasztotta Fürst Ervin, dr. Balás Ambrus, Sziráczki István, Nyigri Sándor, Juhász István és Simon János hitvestvéreket.

Ugyanezen a gyűlésen dr. Torkos Béla ügyész indítványozta, hogy az egyházközség üdvözölje a rehabilitált Ordass Lajos püspök urat, kívánva azt, minél hamarabb foglalja el püspöki hivatalát.

S itt most saját emlékeimet hívom se-

gítségül. Úgy október végén egyszer édesapám egészen fellelkesedve jött haza a lelkészi hivatalból, hogy milyen óriási fordulat történt: „– Képzeljétek el – újságolta –, Szabó Mihály, az 1. számú Általános Iskola igazgatója felhívott telefonon és azután érdeklődött, hogy október 31-én lesz-e a templomban reformációi istentisztelet? Még azt is megígérte, szól a többi városi általános iskolának és mozgósítják az elérhető evangélikus gyerekeket.” Ez azért volt szenzáció, mert ilyen kérésre 8 éve, az iskolák államosítása óta nem volt példa.

Fellapoztam az egyházi levéltárunkban megtalálható 1956. évi *Lelkészi szolgálati napló*-t, és látom, nem csalt az emlékezetem: október 28-ától november 3-áig édesapám volt a hetes, és a vasárnap délelőtti istentiszteleteken szokásos 400-450 lelkes részvétel helyett október 31-én kétszer is megtelt a templom. A könyörgésen résztvevők létszámát 1500 főre becsülte édesapám, az emlékezetemben megmaradt reformációi ifjúsági istentisztelet látogatottsága pedig 1400 fő volt.

A következő presbiteri gyűlést 1956. december 12-én tartották. Itt már érezhető volt a szovjet bevonulás utáni hangulat. Egyáltalán nem esett szó a városi forradalmi tanácsba delegált küldöttek működéséről, mindent megszüntettek november 5-én. Mindössze egy érdekes pont volt, mikor dr. Balás Ambrus az egyházi épületek visszaadása iránt teendő lépésekről beszélt. (Ez akkor nem valósult meg). A *Szolgálati napló*-ban viszont megtalálható, hogy november 5-étől – a szovjet csapatok bevonulásától – kijárási tilalmat vezettek be, így az esti áhítatokat sem volt mód megtartani. Akik gondolkodtak, tudták, a forradalom elbukott.

1957 januárjában az államhatalom függesztette a gyülekezési szabadságot. Az 1957. évben az első presbiteri gyűlést csak szeptember 21-én lehetett megtartani. Fürst Ervin igazgató lelkész az 1956-os évet értékelő jelentésében leírta, hogy az áldozati vasárnap 10 ezer forinttal maradt alatta az előző évinek, mivel az Állami Egyházügyi Hivatal főelőadója nem engedte meg ennek megfelelő módon való előkészítését. Minden egyházi gyűléshez, rendkívüli összejövetelhez, minden sokszorosításban kiküldött körlevélhez előzetes engedély kellett.

Ideiktatom még az 1956-os összesített statisztikai adatokat: kereszteltek 190 főt, konfirmáltak 81 főt, eskettek 100 párt, temettek 198 főt, úrvacsorával élt 2289 fő, lelkipásztori látogatás 276 esetben volt.

Az állam az egyházközségek alapos ellenőrzését valósította meg, nem volt könnyű áteveznit a túlpartra. A sok évtizedes diktatúra után 1990-től vált ismét szabaddá az egyház.

Kossuth Lajos levele Székács Józsefhez

Megvallható, hogy számomra, a kutató számára lelki műhelyek a levéltárak, ahol a „mi végre voltunk” kérdéseinkre is kereshetjük a választ. A régi időköt ezúttal egy közel 160 éve megírt levél hozza közelünkbe. Az Orosháza és az evangélikus egyház vonatkozásában sem érdektelen levelet Kossuth Lajos intézte Székács Józsefhez, 1847-ben, gyermekei neveltetése ügyében. A levél változtatás nélküli szövege a következő:

*Tiszteletes Székács József pesti evangélikus magyar lelkész úrnak
Kedves Barátom!*

Elkövetkezett az idő, hogy gyermekeim nevelését meg kell kezdenem. [Kossuth Lajosnak három gyermeke volt: Ferenc 1842-ben, Vilma 1843-ban, Lajos Tódor pedig 1844-ben született.] Nevelőre van szükségem. Minél több nyelvet tud, annál jobb, de legalább magyarul és németül tudnia kell.

A morális lelki képzést veszem legfőbbnek. Oktatás körében pedig a matézist, összekötve az alaktannal akarom alapnak vétetni és annak alapján intuitive a természetismeret mindenképp előtt; – természetesen játékos modorban, a gyermek korához alkalmazottan – olvasás, írás, rajz.

Természetesen alapfogalmak. Gazdag nem vagyok, sokat nem adhatok, de most egyelőre úgy gondolom, hogy házamnál lakván és itt, mint családomban kedves tagja minden házi szükségletekkel ellátván, még vagy 400 forintot adnék az első próba évre, ha primo aspectu megtetszenék 500-at is. Az első próba év végével, ha én ő velem, ő velünk megismerkedett és viszonyunkkal kölcsönösen megelégszünk, majd alkuszunk és én jó nevelőnek örömet áldozok, amennyit csak lehet.

De óhajtánám, hogy a külső csín is meglegyen rajta. Növendéke főleg Feri volna, de a másik kettőnek kell már gyöngéden a szoktatás. Tudna-e nekem valakit ajánlani jó lelkiismerettel? Hogy jövendőjéről csekély tehetségemhez képest gondtal lenni kedves kötelességemnek ismerném, latus per se. [a magam részéről.]

Pest, május 20. 1847.

híve Kossuth Lajos

Eddig a levél, mely ráfért egy hűvös papírlapra. Olvasása közben egy villanásra megérint, „hogy másokért szép önmagunknak élni.”

VERASZTÓ ANTAL

KOSZORÚS OSZKÁR

Jubileumi megemlékezés a nemzeti ünnepen

Feleségemmel és két tinédzser lányommal szépen felöltözünk és kiballagunk az ellenzéki párt meghirdetett megemlékezésére.

Emelkedetten ünnepeljük szüleink 50 éves forradalmát. Megtapsoljuk a műsor-számokat és a szónokokat. Örömmel köszöntjük az Astoriánál ismerőseinket, akikkel a hivatalos program után elbeszélgetünk. Sokan hasonlóképpen időznek a környéken.

Nemsokára durranások hangjait halljuk. Azt mondják, a Deák téren gumilövedékekkel és könnygázzal lövik az embereket. Egy idő után már a kereszteződésbe zuhannak a csípős füstöt árasztó gránátok. Így közlik velünk, hogy a nemzeti ünnep véget ért, és lehet hazamenni?

Kénytelenek vagyunk a Nemzeti Múzeum irányába távozni, mint a szétkergetett állatok.

Közben riadtan tapasztaljuk, hogy egyre közelebb, a beszélgető, ünneplő ruhába öltözött emberek közé hullanak az izzó, irritáló gránátok tucatjai. Keserűen vesszük tudomásul, hogy ma Budapesten még mindig bolsevik típusú rendfenntartás van gyakorlatban. A rendőrségi hangszóró törvénytelennek nevezi a helyszínen való tartózkodásunkat, ezért kénytelen-kelletlen elbúcsúzunk ismerőseinktől. Gyermekeim és feleségem azt javasolják, hogy hagyjuk el a tömeget, ne hagy bajba kerüljünk.

Melléktucán haladunk tovább, csak elvétve van egy-egy járókelő, néhányuknál nemzeti lobogó. A keskeny járdán elől megyek 15 éves lányommal, utánunk 18 éves lányom és feleségem. Szemből hangokat hallunk, páran felénk szaladnak.

Az úton rendőrfurgonok száguldanak irányunkba, a nyitott oldalajtókon át 3-4 kinyújtott rendőrkéz rettenetesen irritáló anyagot fecskendez az utcán lévő emberekre, válogatás nélkül mindenkire. Megfordulunk, így futunk pár lépést. A néhány autó minket megelőzve közben elhalad mellettünk. Kabátommal takarom el 15 éves lányom arcát és a kirakat felé fordítom. Észlelem, hogy mögöttünk a furgonok lefékeznek. Az egész utcát fajtógáz tölti meg. Ezredmásodpercek alatt villan át az agyamon: hol van a feleségem és 18 éves lányom?

A szomszéd üzlet kirakata előtt görnyedő két emberi alakra fújja két-három mindenre elszánt egyenruhás a kémiai szert. Rovarirtás... Egy hang ordít az útnak tetsző járműből: – Fújjál még arra a szemét k...ára! Istenem, ők az enyéim! Ezredmásodperc alatt felfogom, hogy az

autók után NEM jön a rohamosztag. – Erre gyertek! Futás! Azonnal! Szinte rögtön megértik, és szemeiket takarva menekülnek felém.

Egy sisakos, kék ruhás rovarirtó utánuk szökken. Aztán mintha látná, hogy társai mást vesznek célba, néhány lépés után megfordul és azokhoz csatlakozik. Egy bukdácsoló, magatehetetlen alakra vetik magukat, jöhet a gumibot, a többi már nem látom. A gáz használhatatlanná teszi az ember szemeit. Csak felvillanó állóképek alapján tájékozodom.

A futás közben belélegzett szer fullasztó érzést okoz, a hányingertől az ember öklendezni kezd. Két lányomat biztonságban érzem, visszafordulok feleségemhez és átkarolom. A magas sarkú, ünneplő cipőben lemaradt szegény. Lelkiis-

meret-furdalást érzek. Nem tudtam volna megvédeni... A kávézó ajtajában emberségesen fogadnak, lekísérnek a melékhelyiségbe, ahol lemoshatjuk szemünkről, arcunkról, kezünkről a maró anyagot. 15 éves lányom egy órán keresztül sokkos állapotban sírdogál, nem akar hazaindulni, nem mer az utcára lépni. Megvárjuk a zárórát.

Nemzeti ünnepünk 2006-ban. Esendő emberként a Gondviselőnek köszönöm, hogy nem történt nagyobb bajunk. Magyar állampolgárként követelem, hogy a terrorizáló rendőröket, parancsnokokat, miniszterüket, felbújtó vezérüket és annak bűnségeit a Magyar Köztársaság nevében vonják felelősségre.

Dr. GYÖRI JÓZSEF

A kórházlelkész elment

„Elköszön a kórházlelkész” olvastam az Evangélikus Élet néhány hónappal ezelőtti számában. Meghatott és megrendített Bolla Árpád írása. Mély hitéről tanúskodó bizonyágtétel, elkötelezett küldetésstudat sugárzott minden szavából. Felemelő olvasmány volt, egyben mégis szomorú és fájdalmas, hiszen sorai közül kisejtett, hogy írója nemcsak kórházi szolgálatától, hanem – talán nem tudatosan – földi életétől is búcsúzik.

„Ne félj, mert megváltottalak, neveden szólítottalak, enyém vagy!” Ézsaiás 43,1 versét idézte a szeptemberben érkezett értesítés, amely tudatta, hogy Bolla Árpád evangélikus lelkész hazatért megváltó Urához. Életútját Fabiny Tamás szép megemlékezéséből ismerhették meg országos hetilapunk olvasói.

A nem mindennapi lelkési pálya különös szakasza volt, amikor – gerinces meg nem alkuvása miatt – kénytelenségből egyszerre volt lelkész és villanyszerelő, saját szavait idézve, így „az ég is közelebb volt”. Ebből a helyzetből vezette ki Isten, és tette esperessé, majd, már nyugdíjasként, braziliai szolgálattal, végül, öt éven át kórházlelkésszel feladattal bízta meg.

Az Orosházi Harangszó olvasói közül talán kevesen tudják, hogy Bolla Árpád gyermek- és ifjúkorát, középiskolás éveit Orosházán élte le. (Remélem, megbocsátják, ha néhány személyes emlékemet felvillantom, hiszen sok évtizedes barátság fűzött hozzá.)

Az Evangélikus Gimnázium tanulójaként az iskolában naponta találkoztunk, szüleink baráti kapcsolata révén családi körben is gyakran összejöttünk.

Évek múltán Budapesten, közös barátaink társaságában, szép kirándulások, kelles órák élményében osztoztunk. Megismerkedtem és összebarátkoztam Helgával, akkor még menyasszonyával, aki nem sokkal később a felesége lett.

A földrajzi távolság megváltoztatta kapcsolatunkat, ritka öröm volt egy-egy találkozás. Ezek közül hadd említsek meg egy esetet, ami jól jellemezte szolgálatra kész lelkületét.

Pár évvel ezelőtt, Budapesten, véletlenül összefutottunk, amikor éppen kórházban fekvő barátnőm látogatására indultam. Mindjárt szóba is hoztam, hová készülök, mert tudtam kórházlelkésszel szolgálatáról, és arra gondoltam, megkérem, hogy látogassa meg a beteget. Ő, a kérést meg sem várva, azonnal azt kérdezte, kiről van szó, hol fekszik, mikor mehet hozzá. Másnap már ott ült a kórházi ágy mellett...

Akkor már ő maga is beteg volt. Tudtam, hogy korunk rettegett, gyilkos kórjával küzd. Az idő múlásával egyre világosabbá váltak az erőviszonyok. Földi szemmel nézve legyőzetett.

Hitünk bizonyossága szerint elment, mert megváltó Ura hazahívta!

FÜRST ENIKŐ

Megemlékezés és polgármester-köszöntés!

2006. október 22-én, vasárnap délelőtt az istentisztelet keretében bűnbánati alkalommal emlékeztünk meg az 50 évvel ezelőtti eseményekről, amikor a magyar nemzet szabadságeszményétől átítatott része reménytelen küzdelmet folytatott a behemót orosz birodalom hadserege ellen. Ez volt az 1956-os felkelés, forradalom, szabadságharc. 50 éve történt, illendő volt istentisztelet keretében is bűnbánattal megállni a történelem felséges Ura előtt, elismerve Himnuszunk igazságát, hogy bűneink miatt „gyúlt harag kebledben”, és itt lenne az ideje a nagy szellemi átalakulásnak, hogy kivergődjünk ebből az ostoba és semmiféle reményt adni nem tudó ateista, materialista világ-nem-nézetből.

Ezen az istentiszteleten köszöntöttük városunk új polgármesterét, Németh Béla testvérünket, aki számára nem idegenek ennek az evangélikus templomnak a padjai. Örömmel köszöntöttük Dr. Dancsó Józsefet, aki alpolgármesterként és országgyűlési képviselőként szolgálja a köz érdekeit, továbbá Molnár Bélát, aki

szintén alpolgármester. Dominkó Sándor más elfoglaltság miatt most nem lehetett jelen az istentiszteleten, ő ún. társadalmi alpolgármesterként dolgozik a következő ciklusban. Az istentisztelet befejező liturgiájában imádságot mondtunk az új városvezetésért, hogy Isten adjon elegendő bölcsességet, békétűrést, világos látást. Talán még mindig nem vagyunk eléggé tisztában azzal, hogy mennyire nehéz idők jönnek szegény magyar hazánkra a következő években, s még csak nem is tudhatjuk, hogy hány keservesen sovány esztendő vár ránk.

Tragikus gazdasági helyzetbe kerülünk, s ebben a helyzetben az önkormányzatok tehetetlenek, mert hiába sikerült a jobboldalnak országos győzelmet aratni a helyhatósági választásokon, a gazdaságfilozófia jelenlegi kizsebelős módszeren nem tudnak változtatni. Az elvesztett kórházak, a patikakáosz, a gáz- és villanyáramár, a mezőgazdaság válsága, mind az önkormányzatok életét nehezíti. Mert a falu és a város lakója elsősorban nem a kormányral, mint olyannal szem-

besül majd, amikor pénzhiány miatt nem tudja kifizetni a gázszámlát vagy nem veszi meg a gyógyszerét, hanem a helyi önkormányzattal találkozik, és ott kilincsel, nem tudva, nem értve, hogy az önkormányzat is ugyanattól a tehertől szenved, a pénz hiányától, és a számlák könnyörtelenségétől. S hová lehet még eladósodni?

Nagyon komolyan vesszük az imádság erejét, hogy az Úr könyörüljön rajtunk, és adjon bölcsességet a város új vezetésének.

Ebből az alkalomból kedves vendégeink voltak az istentiszteleten: Tusnádfürdőről köztünk volt Száfta András képviselő úr egy munkatársával, s Nagykarolyból Hágen József tanácsos és felesége, valamint Kiss F. István tanácsos.

Nagy örömünkre szolgált, hogy vendégeink voltak Zombárol is ezen a vasárnapon: Szűcs Sándor polgármester és felesége, valamint Dr. Fábíán László jegyző és felesége. Ez a találkozás reményt keltő volt a jövőre nézve Zomba és Orosháza kapcsolatában.

RJ

Ismét van vitézi tagja presbitériumunknak

Nagy örömmel értesítjük olvasóinkat, hogy Dr. Kiss A. Sándor professzort, presbitertestvérünket a Vitézi Rend a II. világháborúban tanúsított magatartásáért (amikor is öt bajtársát mentette meg oroszországi hadifogságtól, továbbá 1956-ban való helytállásáért) 2006. szeptember 16-án, Budapesten a Belvárosi Plébániatemplomban, ünnepélyes külsőségek között, saját jogon vitézzé avatta. Így presbitériumunknak, néhai vitéz Benkó Pál után, ismét van vitézi tagja.

Tekintettel arra, hogy ma már csak kevesen tudják, miért adható a vitézi cím és főleg, hogy ki és miért alapította, röviden ismertetjük a Rend történetét. Megjegyezzük, hogy a Rend tagjai jogosultak a vitézi cím és jelvény viselésére, melyet az elsőszülött gyermek, mint várományos örökölhet.

„Az első világháborút és a dicstelen kommünt követően a trianoni Magyarország, újra független és önálló államként, létrehozta a nemzeti államhatalom szerveit. A nemzeti kormány első hadügyminisztere nagybányai Horthy Miklós elmentengernagy volt, aki kinevezését követően gróf Teleki Pál akkori miniszterel-

nőknél kezdeményezte a háborúban kitűnt katonák méltó jutalmazását.”

A Rend célja: „utódaikban is jutalmazni, s az ország hűségében megtartani mindazokat, akik a világháborúban és a forradalmak alatt egyéni vitézségükkel s nemzeti érzésükkel kitűntek”. Ennek lát-

A Vitézi Rend jelvénye

ható jeleként személyes vitézségért adományozott hadikitűntetéssel rendelkeznek. Nagybányai Horthy Miklós kezdeményezésére a 6650/1920. M.E. rendelettel alapították meg a Vitézi Rendet, mely alapítást az 1920:XXXVI törvénycikk 77. paragrafusa erősítette meg.

A II. világháború után Magyarországon minden korábbi rend működését le-

hetetlenné tették, tagjait üldözték, vagyonukat államosították. A Nyugatra került rendtagok a Vitézi Rendet továbbra is életben tartották, és 1962-ben a Lovagrendek Nemzetközi Bizottsága által is elismertették. 1944 őszén, a nyilas uralom elleni tiltakozásul, itthon beszüntették működésüket.

Érdemesnek és ma is aktuálisnak tartjuk vitéz nagybányai Horthy Miklósnak 1928. június 27-ei, vitézzé avatási beszédéből idézni:

„Vitéz Bajtársaim! Legyetek ti szerény, vallásos és munkás emberek, de egyszersmind kemény, dacos, mindenre elszánt magyarok is. Sajnos vannak még olyanok, félrevezetett testvéreink e hazában, akiket lelkiismeretlen izgatók vak eszközökké tettek [...] Álljatok Ti ezen szerencsétlenek mellé felvilágosító munkával, elnéző testvéri szeretettel, és legyetek ezek lelki orvosai, a valódi hazaszeretet apostolai...”

1990 után Magyarországon a Vitézi Rend is újjáalakult. Ezek után lássuk,

Olvasói levelekből

Tisztelt Szerkesztőség! Az orosházi evangélikus templom belső tere csodálatos akusztikájú, s a szószék magaslata csak erősíti ezt. A szószékről elhangzó igehirdetések napokig, de akár évekig, évtizedekig visszacsengnek a lélekben a Szentlélek által. Évtizedek távlatából is vissza lehet idézni Fürst Ervin és kortársai igehirdetéseinek hangulatát, szavait. A szószék erőtere csodálatos. A beszéd sugárzik onnan a templom minden zugába, s a hallgató szívébe. A szentige árad, és az igehallgató felfelé tekint, így tud megújulni földhöz szögező gondjai közepette. Bárki felfrissült lélekkel, megerősödve távozhat az evangélikus templomból, viheti magával Isten áldását. Reménységem, hogy vasárnapról vasárnapra egyre többen élnek át a szószéki igehirdetésből áradó szent erőt. [Cím a Hivatalban]

Nehéz szavakat találni

2006. november 1-jén 14.00 órakor az orosházi alvégi temető ravatalozójában istentiszteletra került sor. Az igehirdető Laczki János volt. A lelkész hirdette Isten ígését a feltámadás reménységéről, és megemlékezett elhunyt szeretteinkről. A temetőben nagyon sokan voltak. A 40 perces szertás megható, szívét melengető volt. Szolgálat után a lelkész felkérte a jelenlevőket, hogy menjünk ki a hősi halottainkhoz is, helyezzük el a megem-

lékezés virágait. Megérkeztünk a magyar hősök sírjaihoz, de akkor tudtuk meg, hogy a szovjet emlékműhöz kellett volna mennünk. Nagyon megdöbbenünk. Nem egyszerűen azért, mert sajnáltuk volna az emlékezés szál virágját a szerencsétlen áldozatoktól, akiket kihajtottak a vágóhídra. Nem ez a gondom. Még csak nem is az, hogy a képviselő-testület kosszorúzni akart, és hogy lelkész kért áldást és imát mondani. Hanem az, hogy akkor miért nem voltunk együtt a temetői istentiszteleton? Legalább azok, akiknek közük van az egyházak valamelyikéhez. Szomorúan vettük tudomásul, hogy ez így történt. Érezni kellett volna annak a szükségét, hogy amennyiben egy lelkész felkérésére sor kerül a kosszorúzás alkalmával, megtiszteljük egymást kölcsönösen. Így nehéz szavakat találni! [Czikora Lajos]

Nem lesz ez egy kicsit sok?

Manapság léteznek olyan „tudományos” nézetek, hogy az embernek mindent ki kell mondania, mindent, amit érez. Nem kell semmit szépíteni, hanem ami a szíveden, az a szádon! Ez engem nagyon taszít: a médiából sokszor hangzónak el olyan szavak, amelyekről felfordul az ember gyomra. Rengeteg alpári kifejezés van. Fröcsög az útszéli beszéd. Csodálkozhatunk-e azon, ha a fiatal generáció tagjai között terjed az erőszak, nő

a bűnözés. Döbbenet hallani olyanról, hogy tizenévesek kirabolnak idősebb embereket, mert azok magatehetetlenek. Olvastam, hogy Szolnokon összeállították egy 13 éves kislány bűnlajstromát, és mintegy 500 alkalom volt rajta felsorolva! A hatóság tehetetlen, mert nincs eszköze. Kérdés, hogy ez a szabadság nem sok egy kicsit? S vannak a milliomos és milliárdos sikkasztók, akik egyszerűen nem hajlandók megnevezni bűntársaikat. Ez a jog és igazságszolgáltatás világa?

Az alantas és elítélendő beszédre visszatérve: egy közismert ember – egyetemet végzett személy – 45 perces beszédében 24 alkalommal mondott ki olyan szavakat, amelyeket hajdan „nyomdafestéket nem tűrőnek” nevezünk. Ez a közismert ember elfelejtette (ha tudta, és ha érdekelte egyáltalán), hogy a vezető embereknek kellene elsősorban jó példával elől járni. Elfelejtette. Pedig nem az a művelt és okos ember, aki elvégezte az egyetemet, hanem aki úgy is viselkedik. [Czikora Lajos]

Ok nélkül nincs okozat

2006. október 23-án én is néztem a tévét. Megdöbbenő dolgokat láttam. Petőfi sorai jutnak eszembe: szörnyű idők, szörnyű idők. S a szörnyűség csak egyre nő. Az ember képes kivetkőzni emberi mivoltából. Mélységesen elszomorít mindaz, ami a nemzeti ünnepünkön történt. Most, itt, ezekben a sorokban nem politizálok. Csak olyan eseményekkel foglalkozom, amelyek a mi világunkban történtek. Gyerekkoromban gyakran hallottam egy paraszt bácsitól, hogy ok nélkül semmi sem történik, ok nélkül nincs okozat. Ami idén október 23-án történt a fővárosban, az valaminek az okozata, következménye. Szeptember második felétől kezdve a lappangó feszültségek a felszínre törtek. Nagyon szomorú, ami október 23-án történt. S az egyik oka az volt, hogy felelős emberek nem felelősen cselekedtek. Ha az MTV elnöke engedte volna beolvasni szeptember 17-én a követeléseket, feltehetően semmi baj nem történt volna. Az őszi beszédéről addigra mindenki tudott már, és a közszolgálati tévét mégiscsak mi, adófizetők tartjuk fenn.

Ami pedig október 23-án történt, majdnem megbocsáthatatlan. Halálosan kemény gumilövedékek és otromba víz-ágyúk: aligha ez volt méltó az 50 éves évfordulóhoz. Kérnünk kellene az illetékeseket, hogy nézzenek önmagukba, tartsanak önvizsgálatot, legalább önmaguk előtt ismerjék el, hogy nem így kellett volna ennek történnie. Szégyen! Jobb lenne, ha felelős személyek beismernék – megfelelő következtetésekkel – vétkeiket, s a magyar ember békülékenyégét nem gyengéségnek tartanák. Isten legyen hozzánk irgalmas! [Czikora Lajos]

☞ hogy Dr. Kiss A. Sándor miért is érdemelte kia vezézi címet?

1944. szeptember 25-én presbitertársunkat, az akkor még csak 19 éves Kiss Sándor levante ifjúvezetőt bízta meg az 54. Hadkiegészítő Parancsnokság a H. M. Békés megyét kiürítő rendelkezése alapján, hogy 96 leventével, gyalogmenetben Bonyhádra áttelepüljön. Ő volt felelős az emberei fegyelméért, ellátásáért, szállásáért stb. – katonai jelleggel. Bonyhádra példás rendben érkeztek, itt az akkor alakult Nemzetőrségbe sorozták be őket, parancsnokuk továbbra is Kiss Sándor lett, hadnagyi ranggal. Itt teljesítették fegyveres rendfenntartó szolgálatot, egészen az oroszok bevonulásáig, amikor is Fischer őrnagy utasítására feloszlottak.

Pár nappal az orosz megszállás után Kiss Sándor – öt emberével civilbe öltözve – megindult Orosházára. Pörbölynél az oroszok az ideiglenes, csak járőrökkel őrzött hadifogolytáborba terelték őket, ahol az elrobbantott ártéri vasúti hidat

kellett helyreállítani. Egy heti otlét után (enni nem kaptak, víz az ártéri volt) presbitertestvérünk, katonai térképe alapján, kitervelte, megszervezte szökésüket az ártéri erdőn át. A szökés sikerült, akik ott maradtak pár évi szovjetuniói vendégszeretet élveztek. Ettől mentette meg mind öt bajtársát, mind saját magát.

1956-ban Kazincbarcikán – a BVK Forradalmi Munkástanácsa felkérésére – elfogadta az 500 állomásos telefonközpont és sokszorosító részleg parancsnokságát, nemzetőrhadnagyként. Parancsnoksága alatt rend és fegyelem volt, nem engedett atrocitást. A forradalom után e tevékenységéből sokhátránya volt.

Ez tehát Dr. Kiss A. Sándor vezérségi címet kiérdemlő tevékenységének rövid története.

Vele együtt kérjük az Istent, hogy a 82 éves professzornak, továbbra is adjon észt, erőt, egészséget az egyházi és kutatási tevékenységéhez, családja körében. RJ

Orosháza kézirásos emlékezete

Verasztó Antal új könyve a móríngolásról

A most napvilágot látott kiadvány sokszorosan kötődik egyházközségünkhez. Nemcsak azért, mert az 1788-tól 1835-ig kézírással vezetett kötet a kezdetektől fogva gyülekezetünk levéltárában található, hanem azért is, mert majdnem 4500, szinte kivétel nélkül evangélikus pár házassági szerződését és családi adatait tartalmazza. A móríngolásokat mindig a szolgálatot teljesítő lelkész előtt kötötték és azt ő is foglalta írásba. Fenti időszakról Szimonidesz János, Ágoston István, Szigethy János és Mikolay István nagytiszteletű urak keze vonását őrzi a legutóbbi időig publikálatlan kötet.

A feldolgozás alapja az egyetlen példányban készült 437 oldalas kötet, melynek címe: *„Házassági Eljegyzéseket és Móríngolásokat jegyző-könyv az 1788-dik Évi November 7-kén kezdve - 1835-ig.”*

Miután a móríngolás jogintézményét 1946-ban véglegesen megszüntették, értelmeznünk kell e fogalmat. Verasztó szerint *„a móríng az a díj, amelyet a leendő férj a házasság megkötése és teljesítése esetére ígér a menyasszonynak, illetve a leány a maga részére kiköt. A móríngot a házasság megkötése előtt általában írásba foglalták, erre való volt a móríngolások könyve.”* A móríng nagysága a házasságra lépő felek társadalmi állásához igazodott. A felajánlott összegek közül 15 rénes forint volt a legkisebb és 1000 rénes forint volt a legmagasabb, amit az egész időszak alatt mindössze 5 alkalommal jegyeztek be. Hogy lássuk miről van szó, ideiktatunk egy ilyen szerződést:

„Én Lestyán János Birinyi lakos Lestyán Jánosnak a fia, jegyeztem el magamnak örök hűtőös társul, Plenter Jánosnak hajadon leányát Ersebethet ígervén nekie Móríng fejében ha az Istennek úgy tetszene, hogy gyermek nélkül ki szólítsan az Isten, ezer forintokat.

Sig. Orosháza, 24 April 790
Lestyán János, Plenter Ersebeth.”

A 25 fejezetre tagolt kötetből csak kicsit szemlélhetünk, kiegészíthetjük, pontosíthatjuk ismereteinket. Például *A móríngkönyv mint kortörténeti tár* című fejezetben a község bírái között találjuk az alábbiakat, akiket még Veres József sem sorolt fel 1886-ban: Tóth Mihály orosházi Fő bíró (1793), Rajki Pál helységünk érdemes törvénybírája (1826), Kunos István törvénybíró (1828), Csöntör István tör-

vénybíró (1833). De egykor volt ilyen is, hogy Németh István malombíró (1796), Győri Mihály Bor bíró (1800), Szikom György Szék bíró (1809), Hegyi András Kis bíró (1811), Fürj Mihály hegybíró (1832) vagy Tóth Benedek István Pusztá bíró (1833). Az esküdtek között megemlíthetjük: Darók András Eskütt ember (1812), Tóth Ferenc az Eklézsia esküdtje (1824), Csete Ferenc a község Esküdtje (1825).

Az *Ahol a hajadon lányok móríngoláskor szolgáltak* című részben az alábbiakat is olvashatjuk: A Nótárius úrnál (1796), A Posta mesternél (1799), A Chirurgus Úrnál (1826), A zsidó árendásnál (1828), Gabovits Mihály kereskedő Úrnál (1831).

Az *Akinek a neve mellé mesterséget vagy foglalkozást jegyeztek be* fejezetben többek között ezt találhatjuk: Györgyi János a Taxa szedő juhásza (1796), Dimák István a Szélmalmos (1819), Molnár Pál a községi Sír ásó (1821), s végezetül a legcifrább: László János, Kis-Szent-Tornyai szőlőskertésznek a fia, a kurta harmadának a Tehén sordása (1830).

Ha már itt tartunk, a móríngkönyvben 66 foglalkozás jelenik meg, némiképpen következtethetünk az orosházi társadalom rétegződésére. Közöttük legtöbb a béres, összesen 658 fő, szolgáltók száma 311, csizmadia 237, takács 161, molnár 105. Mindössze 1-1 fő szerepel az alábbi szakmákból: gölőncsér, kötélgyártó, szitás, csapláros, itcés, pusztabíró, borjúpásztor.

Egyéb, foglalkozásokra utaló érdekes bejegyzéseket is találunk: Kis János Az Uraság Téglása (1806), Szabó Mihály, Nemzetes Németh Károly Úrnak Földváron a kotsisa (1818), Tóth János nőtlen obisitos katona Szent Tornyan, Mélt. Császári kir. kamarás Mondpach Úr jószágának a gazdája (1830). Rajki János Szent Tornyan báró Rudnyánszky Öngységének a csőze (1832), Petrecz Mihály Szent Tornyan Daróczyné Nagyságos asszonynak a bérese, Ravasz Mihály pedig a gulyásbojtárja (1833).

Eddigi ismereteinket bővítik *A móríngkönyvben előforduló utcanevek*. Az evangélikus halotti anyakönyvben már 1775-ben szerepel a Bánki utca, itt 1790-ben. Kis ízelítő az 1800-ig kialakult orosházi utcákról: Bánki-sor (1798), Csabai utca (1791), Csinos sorja (1796), Hellység Háza Sorja (1796), Hellység Háza Kertye Sarjában (1798), Hosszú-sori (1791), Kis utca (1797), Komlói utca (1793), Székes

utca (1793), Szöllők sori (1790), Temető sor (1790), Új temető sor (1798), Új és Újj utca (1789), Vármegye-sor (1790), Vásárhelyi utca (1796).

Verasztó Antal páratlanul érdekes és értékes könyvéből csak néhány apróságot villantottunk fel. Akit érdekel Orosháza múltja vagy régi családi kötődése van városunkhoz, feltétlenül vegye kézbe e kiadványt. A fentiekén kívül a szerző részletesen taglalja a móríngkönyv névanyagát, szól a kontramóríngról és a hitbérről, utal a vallásfelekezetekre, a többszörös móríngolásra. Felsorolja a móríngkönyvben előforduló fizetőeszközöket, részletesen bemutatja és elemzi azokat a megvéteket, ahonnan Orosházára jöttek házasodni, ír az obisitosokról és azokról a regimentekről, amelyekben az orosházaiak szolgáltak.

Külön fejezetben foglalkozik az orosházi armalista nemesekkel, megemlítve azt, hogy Erostyák Zoltán András a témáról átfogó, elemző tanulmányt publikált 2003-ban, a Szántó Kovács János Múzeum 6. évkönyvében.

Talán nem járunk messze az igazságtól, ha azt mondjuk, szerencsések a ma élő egyház- és helytörténeti kutatók, hiszen az 1955-től napvilágot látott múzeumi évkönyvek és még az 1965-ben kiadott országos jelentőségű Nagy Gyula szerkesztette *Orosháza története és népraja* című kötet is mellőzte egyházközségi levéltárunk iratait. Jórészt csak másodlagos források alapján történtek utalások a gyülekezet írott anyagára. Verasztó Antal évtizede a levéltár szorgalmas látogatója és bizonyára igaza van, mikor e kötetében megállapítja: *„a munka elvégzésének a java még hátra van.”*

A kötetet megjelentette az Orosházi Evangélikus Gyülekezet Levéltára, a kiadást támogatta a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma és a Nemzeti Kulturális Alapprogram. A nyomtatás és a kötés munkáját az orosházi Iniciale Bt. végezte.

(Verasztó Antal: *Móríngkönyv 1788–1835, Orosháza, 2006, Evangélikus Gyülekezet Levéltára, 169 oldal, Ára: 1200 Ft*)

KOSZORÚS OSZKÁR

Fénysugár Híradó

Lassan öt esztendő lesz egyházközségünk ökumenikus nyitottságú Fénysugár Nyugdíjas Klubja. Összekovácsolódott egy kis csapat, akik mindig örülnek a találkozásnak, télen-nyáron szívesen töltik el szabadidejüket együtt, egyházközségünk Thék Endre utcai gyülekezeti házában. Kedden és csütörtökön délutánként jövünk össze, több tucatnyi idős ember kapcsolódik ehhez a közösséghez. Arra törekszünk, hogy harmóniában éljünk önmagunkkal és környezetünkkel, életünk minősége is megfelelő szinten maradjon.

Most az elmúlt fél év eseményeiben tallózunk. Tavasztól kezdve több kisebb-nagyobb utazáson vettünk részt. Sokan meglátogattak a nagyszénási evangélikus nőegyletet, ahol kedves meglepetésben volt részünk. Egy ott vendégeskedő csángó népművészszonnal találkoztunk, aki bevezetett bennünket a tojásfestés rejtelmeibe. Azért is volt érdekes sokunknak a vele való megismerkedés, mert klubtagjaink közül többen jártak az elmúlt években Erdélyben, a csángók között, így feleleveníthették felejthetetlen élményeinket.

Igyekszünk mindig valami jót tenni. Az általában hetven-nyolcvan főt megmozgató szeretetvendégségek házigazdái teendőit is mi látjuk el, ahol lelkészeink igehirdetési és előadásai mellett végezzük a háziasszonyi teendőket, a teafőzést, felszolgálást. Legutóbb tombolasorolást is szerveztünk.

Szívesen hallgatjuk Ribár János esperes urat, aki gyakori vendége klubunknak. Nemrég igen jó hangulatú előadást tartott az egyházi humorról.

Többen voltunk Polgár Rózsa Kosuth-díjas textilművész Városi Képtárbeli kiállításán, beszélgettünk vele és férjével, dr. Harmati Béla nyugalmazott püspök úrral is, aki számon tartja klubunkat.

Az április hónap igen mozgalmas volt, több említésre méltó közös élményünk közül kiemelem, hogy virágvasárnap megtekintettük Károlyfalvi Zsolt teológus „Keresztelő János” című darabját, nagypénteken pedig a Nagy Erviné lelkész által előkészített passióelőadást. Ez évek óta hozzátartozik klubunk programjához, ugyanúgy, mint a városalapítási ünnepen az emlékkő-avatás templomkertünkben, amikor egy régi lelkészünk és egy kiváló tanítónk tiszteletére emelünk maradandó emléket. Azon a napon este pedig meghallgattuk templomunkban az Orosházi Fúvószenekar ünnepi hangversenyét.

A május is színes programokat kínált tagjainknak: 13-án és 14-én volt a konfirmáció, ami önmagában is lélekemelő ünnepe (többen közülünk a szombati vizsgán is jelen voltak). Annál inkább közel állnak hozzánk gyülekezetünk ifjú konfirmandusai, mert már hó elejétől több foglalkozásunkon arra készültünk, hogy szép kis ajándékot adjunk át nekik, hímezett könyvjelzőt, amin az ige így szól: *Légy hű mindhalálig!*

Együtt örültünk a zsúfolásig megtelt templomban, mikor Evangélikus Általános Iskolánk és Gimnáziumunk 10 éves évfordulóján Gáncs Péter püspök úr köszöntötte a gyülekezetet és hirdette Isten igéjét.

Még ebben a hónapban legalább húszan gyülekeztünk a Thék Endre utca elején és elmentünk Soltvadkertre a Déli Egyházkerület missziói napjára, ahol sok régi, kedves ismerőssel találkoztunk és mindnyájunknak lelki erősödést is jelentett ez a szép, de kicsit fárasztó, eseménydús nap.

Minden évben örömmel veszünk részt a Hajnal Evangélikus Óvoda tanévzáró istentiszteletén, ahol érdeklődéssel hallgatjuk a kicsik szívet melengető, színvonalas műsorát.

Itt köszönöm meg a klubtagok egyúttal érző részvétét és szeretetét, amellyel körülvettek édesanyám halálakor. Köszönöm, hogy sokan kijöttek a temetésére is.

Az őszi folyamán voltunk Ópusztaszeren, ahol megnéztük a csodálatos Feszty-körképet, amit közülünk legtöbben már láttak, de a látvánnyal nem lehet betelni.

Évek óta hagyomány, hogy szeptemberben a Szász házaspár pörköltet főz a klub tagjainak. A fehér asztal melletti együttlét még inkább összekovácsolja a közösséget.

Kértük, hogy minden hó első és harmadik keddjén más és más lelkész tartson áhítatot klubunkban. Ez mindnyájunknak lelki megerősödést jelent. Eddig Ribár János esperes úr és Nagy Erviné lelkész jött el hozzánk.

Második alkalommal volt vendégünk Lénárt Ferenc, aki beszámolt négy és fél hónapos nyugat-európai kerékpártúrájáról, és levetítette a maga által készített filmet.

Az elmúlt időszakban két új tag csatlakozott hozzánk, Pánczél Jánosné és Tompa Pál. Pali bácsi behozta citeráját és több alkalommal játszott nekünk, volt amikor velem énekeltünk. Szász Istvánnal rendszeresen sakkoznak.

Továbbra is megünnepeljük a névna-

pokát, amire minden érintett lelkesen készülő, a többiek pedig énekekkel és verssel köszöntik őket. A jóízű beszélgetések mellett többször gyakoroljuk az egyházi énekeket, elsősorban azokat, amelyek kevéssé ismertek. Versmondónk, Szabó Jánosné Piroska néni és Tóth Lenke néni szinte minden alkalommal megörvendeztetnek bennünket egy-egy, általuk előadott, szép verssel. Lenke néni pedig gyakran ajándékozza meg társait az általa gyöngybetűkkel megírt ígés lappal, amit mindenki örömmel fogad. Az idén is mintegy kétszáz darab, aranyszállal hímezett karácsonyi lapot készítettünk, amit a gyülekezet tagjai máskor is szívesen fogadtak.

Lapzártánk előtti utolsó november végi foglalkozásunkra – több hónapos szünet után – ellátogatott legidősebb klubtagunk, a 97. évét betöltött Vári Laci bácsi, aki nemzedékeket tanított Orosházán. Születésnapján egy televíziós filmet forgattak róla, amit most néztünk meg videokazettáról. Mindnyájan örültünk személyes jelenlétének.

Érdemes megemlíteni, hogy a klubtagok iránt, alkalmanként meglátogatjuk őket, s ahol tudunk, segítünk.

Folyamatosan készítjük a lepramiszió számára a takarókat és a sebkötözőfáslikat. Az elmúlt időszakban 81 fáslit és 6 takarót juttattunk el a világ távoli tájain élő rászorulóknak.

A Harangszó minden olvasójának áldott, békés, boldog karácsonyi ünnepeket kívánunk ezzel az igével: *Az ige testté lett, közöttünk lakott, és láttuk az Ő dicsőségét* [Jn 1,14].

A Fénysugár Klub nevében:

KOSZORÚS OSZKÁRNÉ

Köszönet mindazoknak, akik anyagilag is támogatták Evangélikus Egyházunkat!

- Köszönet az egyházfenntartói járulékért, amely az adónak felel meg. Az összeg irányszáma az évi bevétel 1%-a.
- Köszönet az adományokért! Különösen is köszönjük, hogy a templomi orgonánkra befolyt a szükséges összeg.
- Köszönet a templomi istentiszteletek perselypénzéért, amelyet a gyülekezet vasárnaponként adakozott.

Elnökség

NÉPEGYHÁZI HÍREK

Összeállította: Pleskó Józsefné

KERESZTELÉSEK (3 éven aluli gyermekek)

Pál Richárd és Pál Botházy Emese leánya:
EMMA BLANKA 2006. szeptember 10.

Janicsek Zoltán és Nagy Ibolya fia:
ZOLTÁN 2006. szeptember 24.

Dimák Lajos és Janicsek Hajnalka leánya:
FANNI 2006. október 1.

Makovényi László és Soós Adrienn Lilla leánya:
LILLI 2006. október 8.

Bánki Horváth Antal és Gyömrei Médea leánya:
JÁZMIN 2006. október 21.

Dr. Dimák Sándor és Dr. Pohánka Tünde fia:
CSANÁD 2006. november 5.

ISTEN ÁLDÁSA LEGYEN A GYERMEKEKEN ÉS CSALÁDJUKON!

HÁZASSÁGKÖTÉSEK

Ligetvári Zsolt és Gaál Gabriella 2006. szeptember 16.

Borsos István és Dominkó Hajnalka 2006. szeptember 16.

Csizmadia Márk és Zsura Edit 2006. szeptember 23.

Vági Pál és Bazsali Katalin 2006. november 25.

ISTEN VEZESSE ÉS IRÁNYÍTSA ŐKET ÉLETÚTJUKON
ÉS SEGÍTSEN MEGTARTANI FOGADALMUKAT!

TEMETÉSEK (2006. szeptember 6.–2006. november 30)

Srankó István (85) · özv. Gyulai Jánosné Vági Erzsébet (83) · özv. Szabó Béláné Kiss Etelka (86) · Csepregi Imréné Kocsis Emília (85) · Vid János (81) · Süle Antalné Kersmájer Rozália (77) · Molnár Sándorné Nagy-György Mária (85) · Dominkó Sándorné Verasztó Irén (79) · Sitkei József (93) · Dr. Fodorné Ravasz Margit (61) · Tornyai Molnár Antal (62) · Tóth Benedek Antalné Nagy Julianna (84) · Todoránné Szepesi Gyöngyi (41) · Szkaliczki György (79) · özv. Szabó Ferencné Csepregi Zsuzsanna (99) · Berta Ádám Mihály (69) · özv. Csiszár Lajosné Orvos Mária (92) · özv. Zábrák Istvánné Séllei Etelka (78) · Spreicz András (64) · özv. Tóth Imréné Kerekes Erzsébet (86) · Bubla Pál (73) · özv. Horváth Józsefné Farkas Julianna (83) · özv. Dologa Istvánné Török Etelka (91) · Darók Sándor (79) · Varga Lajosné Kálmán Olga (88) · Séllei Béláné Vági Mária (92) · özv. Juhász Andrásné Birkás Ilona (80)

A VILÁG PEDIG ELMŰLIK [...] DE AKI AZ ISTEN AKARATÁT CSELEKSI,
MEGMARAD ÖRÖKKÉ. [1jn 2,17]

Szokásos gyülekezeti alkalmaink

- Vasárnap 9.00 óra: gyermek-istentisztelet.
- Vasárnap 10.00 óra: istentisztelet.
- Kedd 8.00 óra: reggeli áhítat.
- Csütörtök 14.00–18.00 óra: nyugdíjas klub.
- Csütörtök 17.00 óra: istentisztelet.
- Péntek 8.00 óra: reggeli áhítat.
- Szombat 18.00 óra: ifjúsági bibliaóra és ifjúsági gyülekezet.

Különösen az ünnepnapokra hívjuk fel a figyelmet (tizparancsolat: „Szenteld meg az ünnepnapot!”), de szeretettel hívogatunk a hétköznapi alkalmakra is, részben a lelki erősödés, táplálkozás, tisztálkodás, részben pedig a testvéri közösség átélése érdekében.

ADOMÁNYOK AZ „OROSHÁZI HARANGSZÓ” ÚJSÁGRA

2006. szeptember 5.–2006. november 29

Kunos Sándor (Kardoskút)	500
Pusztainé Nagy Erzsébet	500
Csiszár Mihályné	1500
Dr. Tömböly Jánosné	2000
Balogh Sándorné	500
Kiss Mihályné	1000
Gombkötő Pálné	1000
Gombkötő Irén	1000
Megyik Lajosné	1000
Károlyfalvi Elemér	3000
Szikora Józsefné	2000
Torda Lajosné	1000
Kunos Lajosné	2000
Földesi Tibor	2500
Mórocz Antal (Kardoskút)	1000
Jankó Lajosné	2000
Kristóf Sándorné	5000
Borcscizky Józsefné	1000
Sin Ida (Győr)	5000
Dr. Dénesné Ujj Ilona	2000
Keller Józsefné	500
Dr. Bálint Katalin	2000
Szabó Józsefné	1000
Várady József (Kondó)	1000
Kiss Ferenc	2000
Pataki László és családja	1000
Csotó Nagy Istvánné (Kardoskút)	1000
Szász István és neje	2000
Czikora Lajos (Kardoskút)	1000
Szabados Tóth Gábor és neje	1000
Kovács Tiborné és Kovács Tímea	1000
Szekeresné Dr. Rusznák Jolán	5000
Hajdú János és neje (Kardoskút)	2000
Horváth Antalné	1000
Bakos Józsefné	1000
Baki Béláné	2000
Bérczes Elemér és neje	2000
Csizmadia Ferenc	1000
Tarsoly Lászlóné	2000
Verasztó Józsefné	1000
Bánki H. György	1000
Czikora Emília	5000
Kulcsár Jánosné	1000
Éliás Dávid és neje	2000
Szabó Jánosné	500
Gyömrei Mihályné	1000
Fejes Sándorné	1000
Dr. Gyárfás Ferencné (Budapest)	2000
Fülei Lajosné (Kecskemét)	1000
Szabó Bálint és neje	1000
Szabó Gizella	1000
Poór Györgyné	1000
Gombkötő Pálné	1000
Szabados Tóth László (Budapest)	1000
Horváth Kálmánné	2000
Nagy Lajos és neje	1000
Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium	4000
Deák Ferencné	1000
özv. Sáró Gáborné	500
Dr. Horváthné Csepregi Terézia	1000
Baranyai Béla (Hódmezővásárhely)	1000
Dr. Szabó Imre (Zsámbék)	2000
Név nélkül, de Istennél tudva lévő 5 testvértől	2900

Orosházi
HARANGSZÓ

Kiadja: az Orosházi Evangélikus Egyházközség (5900 Orosháza, Thék E. u. 2.) · **Felelős kiadó:** Ribár János lelkész, esperes és Koszorús Oszkár egyházmegyei felügyelő · **Tördelőszerkesztő:** Szatmári László · **Nyomatás:** Iniciale Bt., Orosháza